

RISK FÖR ÅTERFALL I BROTT FÖR UNGA LAGÖVERTRÄDARE

- EN STUDIE OM ASPEKTER FÖR
ÅTERFALL I BROTT OCH EFFEKTIVA
INSATSER

SERKAN DEGIRMENCI

THE RISK OF RECIDIVISM FOR YOUNG OFFENDERS

- A STUDY ABOUT ASPECTS FOR
RECIDISION IN CRIME AND EFFECTIVE
PREVENTIONS

SERKAN DEGIRMENCI

Serkan Degirmenci. The risk of recidivism for young offenders – aspects that increase the risk of recidiving in crime and the effective interventions. *Degree project in social work 15/30 högskolepoäng*. Malmö University: Faculty of Health and Society, May 2024.

Abstract

Juvenile delinquency is a broad area. The adolescence can have many aspects that increasing the risk of recidivism. This study aim is to gain knowledge of which aspects that increasing the risk of recidivism for young offenders and which aspects rehabilitation should put their interventions in to minimize the risk of recidivism. The study is based on a literary study (scoping-review) based on 19 scientific articles, both quantitative and qualitative studies have been used. The study shows the aspects that increasing the risk of recidivism is the age, history of anti-social behavior, antisocial personality, antisocial cognition, antisocial associations, family, school/work, leisure occupation and alcohol and substance abuse. The effective preventions of recidivism are to involve the family, well-being and achieving goals, community and sense of context. The ineffective preventions for young offenders are prison, preventions that doesn't have pedagogical character and decision makers who do not have knowledge.

Keywords: Adolescence, Criminality, Recidivism, Social work, Young offenders

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	4
1.1. Problemformulering.....	4
1.2. Syfte och frågeställningar	5
1.3. Centrala begrepp	6
2. Bakgrund.....	7
2.1. Risk, behov och mottaglighet.....	7
2.2. Unga som begår brott.....	7
2.3. Påföljder unga lagöverträdare.....	9
3. Teoretiska begrepp.....	11
3.1. Mertons anomiteori	11
3.2. Status och ungdomskulturer	12
3.3. Strain	12
4. Metod	14
4.1. Forskningsmetod.....	14
4.2. Litteratursökning och urval.....	15
4.3. Val av sökord och dokument.....	15
4.4. Reliabilitet och validitet	17
4.5. Analysmetod.....	17
4.6. Etiska principer	18
5. Resultat och analys.....	19
5.1. Aspekter som ökar risken för återfall i brott.....	19
5.2. Effektiva insatser	28
5.3. Ej effektiva insatser	31
6. Diskussion.....	34
Referenser.....	37
BILAGOR.....	41

1. Inledning

Under år 2008 skrev Socialstyrelsen i en rapport om att den svenska utvärderingsforskningen är begränsad men att det finns en stor mängd data i framförallt i nordamerikanska länder gällande behandlingsarbete med unga lagöverträdare (Socialstyrelsen, 2008). Rapporten skulle ge mer data för en terapeutisk grundidé som skulle syfta till att förändra beteenden och tankesätt för unga lagöverträdare som mer effektiv än påföljder som saknar sådant innehåll som exempelvis övervakning eller avskräckande insatser. Den 6:e juli 2023 tillsattes en särskild utredare i uppdrag att överväga och föreslå ändringar av den straffrättsliga särbehandlingen av unga lagöverträdare (Regeringen, 2023). Utredningen ska bland annat lämna förslag på en sänkning av straffmyndighetsåldern, föreslå ändringar i straffmätning för åldern 18–20 samt 15–17. Dessutom ska ungdomsövervakning utvidgas med fler kontrollmöjligheter, skarpare regler gällande undanröjande av en särskild ungdomspåföljd. Utredningen föreslår om hur Kriminalvården kan involveras vid vård och andra insatser för unga lagöverträdare. I utredningsförslaget menar de på att utvecklingen med allvarlig brottslighet sker längre ner i åldrarna vilket också ställer krav på att ungdomspåföljderna är tillräckligt trovärdiga och ingripande. Vilket också tyder på att samhället har en ny syn på brotten genom att samhällets reaktioner är i ständig förändring och att det råder en exceptionell situation i Sverige när det gäller brottsutvecklingen hos unga lagöverträdare med koppling till gängkriminalitet. Uppdraget ska redovisas 10 januari 2025 (Regeringen, 2023).

Socialstyrelsen (2008) skriver i sin rapport att många länder söker efter nya och bättre sätt för att hantera ungdomars brottslighet och påföljder för unga lagöverträdare. Det har varit en omstridd debatt gällande om det går att reducera återfall i brott med hjälp av behandlingsinsatser. I USA skedde det ett skifte till strafftänkande under 1970-talet efter att utvärderingen visade att behandlingsalternativ inte gav resultat och behandlingsidealet tappade därmed sin legitimitet. Längre fängelsestraff och dödsstraff åter implementerades i USA. I grannlandet Kanada stod de dock fast vid behandlingsidealet och forskning därifrån visade att behandlingsinsatser visade på positiva resultat (Socialstyrelsen, 2008). Kriminalvården i Sverige visar positiva resultat (ca 31 % återfall i brott) när det handlar om att reducera återfall i brott för vuxna. Kriminalvården har utvecklat många egna behandlingsprogram som är hämtade från andra länder som till exempel Kanada och Storbritannien (Kriminalvården, 2024).

Denna studie tar aspekter som ökar risk för återfall i brott för vuxna och tittat om det även fungerar för unga lagöverträdare. Denna studie fokuserar på vilka aspekter som ökar risken för återfall i brott för unga lagöverträdare samt vilka aspekter som behandlingsinsatser bör fokusera på för att minimera risken för återfall i brott för unga lagöverträdare.

1.1. Problemformulering

Enligt Thodelius och Ceccato (2022) är brott en moralisk handling där individen går igenom olika val och processen kan ske i två olika steg. Första steget tas utifrån individens motivation (upplevd frestelse eller provokation) och individens moralfilter (grad av självkontroll och attityd till brott). I det andra steget sker ett

rationellt övervägande, där graden av extern kontroll bedöms (exempelvis upptäcktsrisk) vilket beslutet omprövas att genomföra den brottsliga handlingen (Thodelius & Ceccato, 2022). Ungdomar som begår brott är ett ämne som har diskuterats och debatterats under många år. Under den senaste tiden har det främst diskuterats i relation till de ökade våldsbrotten som kan sammankopplas till gängkriminalitet i Sverige. Vilka aspekter som ökar individens motivation till att begå brott kan vara relevant eftersom forskningen om individuell brottsprevention behövs för att insatser ska minska återfall i brott för unga lagöverträdare och/eller minska att brott begås av unga. För att en socialsekreterare ska veta om vilken insats som ska beviljas till den unge behöver också socialsekreteraren veta vilka insatser som är effektiva och återfallsförebyggande. Enligt en ganska ny rapport från Acta Publica (2023) är det vanligt att barn och unga mellan 15-17 års ålder får avtjäna sluten ungdomsvård som påföljd och att cirka 72 procent återfaller i brott som avtjänar sluten ungdomsvård (Acta Publica, 2023).

Detta är en stor skillnad jämfört med siffror från Kriminalvården där Kriminalvården redovisar att 31 procent återfaller i brott för vuxna (Kriminalvården, 2024). Varför finns det skillnad mellan vuxna och unga gällande återfallsstatistiken? I Acta Publicas rapport (2023) redovisar de vissa typer av brott som visar högre återfallsstatistik som exempelvis brottstypen rån, narkotikabrott, misshandel, försök- och medhjälsbrott som är högst upp i listan gällande för de som döms till sluten ungdomsvård (Acta Publica, 2023). Uppsatsämnet är viktigt för att socialnämnden har det övergripande ansvaret för stöd och hjälp för det unga lagöverträdare behöver (Socialstyrelsen, 2020).

Valt uppsatsämne är av stor vikt för socialt arbete då socialsekreterare och andra som arbetar med unga lagöverträdare ska kunna ha kunskaper om vilka insatser som är effektiva och på detta sätt också kunna reducera de aspekter som ökar risken för återfall i brott. Denna litteraturstudie avgränsas genom att fokusera på vilka aspekter som ökar risken för återfall i brott för unga lagöverträdare samt vilka aspekter som behandlingsinsatser bör fokusera på för att minimera risken för återfall i brott (effektiva insatser). Vidare avgränsas studien genom att fokusera på unga lagöverträdare i åldrarna mellan 15–17 år. Studien avgränsas också genom att fokusera på behandlingsinsatser och aspekter på individnivå, vilket innebär att den inte fokuserar på återfallsförebyggande på en strukturnivå (politisk, samhällsstruktur, lagar och regler etc.).

1.2. Syfte och frågeställningar

Syftet med den här litteraturöversikten är att få fördjupad kunskap gällande vilka aspekter som ökar risken för återfall i brott för unga lagöverträdare samt vilka aspekter som behandlingsinsatser behöver fokusera på för att minimera risken för återfall i brott. Studiens syfte uppnås genom att svara på följande frågeställningar:

- Vilka aspekter ökar risken för återfall i brott för unga lagöverträdare?
- Vilka aspekter bör behandlingsinsatser fokusera på för att minimera risken för återfall i brott för unga lagöverträdare?

1.3. Centrala begrepp

I denna studie kommer en del begrepp att upprepas och för att läsaren ska ha förenklad förståelse av innehållet har jag valt att förtydliga dessa begrepp.

Antisocialt beteende: Här kommer jag utgå från Kriminalvårdens förklaring av begreppet. Vilket innebär avvikande beteende som kan börja under ungdomsåren. Den har en samband med livslånga mentala, fysiska, mellanmänniska och ekonomiska problem som kan skapa avvikande beteende. Allt ifrån sociala, psykologiska och biologiska förklaringar (Kriminalvården, 2011).

Kriminogena: Här utgår jag från Kriminalvårdens förklaring. Kriminogena innebär riskfaktorer för att återfalla i brott. Alltså det som ökar risken för att brott ska begås av individen (Kriminalvården, 2009).

LVU: Lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (Socialstyrelsen, 2020).

Pedagogisk karaktär: Här kommer jag utgå från Umeå universitet om vad pedagogik innebär. Pedagogik innebär påverkansprocess som formar och förändrar människor genom exempelvis utbildning, lärande och undervisning. Målet är att kunskap skapas för individen såsom värderingar, kunskaper och färdigheter (Umeå universitet, 2024).

RNR-modellen: RNR-modellen står för risk-need-responsivity-modellen och har lanserats av de kanadensiska psykologerna Don Andrews, Paul Gendreaus och James Bonta (Kriminalvården, 2019). I den här studien kommer jag utgå från Kriminalvårdens definition av modellen som är risk, behov och mottaglighetsmodellen och innebär risker (brottsdrivande) aspekter för att individen ska återfalla i brott, vilka behov individen har för att inte återfalla i brott och mottaglighet är hur mottaglig individen är för att ta emot insatser (motivation och hur individen kan ta emot insatserna) (Kriminalvården, 2019).

SoL: Socialtjänstlagen (2001:453) (Socialstyrelsen, 2020).

TAU: Här kommer jag utgå från vetenskaplig artikel som är med i den här studien. TAU står för "treatment as usual" och på svenska innebär det behandling som vanligt. Det är förkortning som används när exempelvis insatser jämförs med de vanliga implementerade insatserna (Löfholm et al, 2009).

Unga lagöverträdare: Här kommer jag utgå från Socialstyrelsens förklaring av begreppet. Unga lagöverträdare är personer som inte har fyllt 21 år som är misstänkta för brott eller dömda till påföljd på grund av brott (Socialstyrelsen, 2020).

2. Bakgrund

I följande kapitel kommer en fördjupad bakgrund om ungdomsbrottsligheten i Sverige. Vidare kommer det tas upp tidigare rapporter från Brå (Brottsförebyggande rådet), Kriminalvården och Socialstyrelsen som är av vikt att belysa i denna studie.

2.1. Risk, behov och mottaglighet

Kriminalvården har en återfallsstatistik på cirka 31 procent. I en av deras rapport (2024) om RBM (Risk-, behovs- och mottaglighetsprinciperna) skriver de om principerna de arbetar med och vad de innebär. De tre principerna formulerades av Don Andrews, James Bonta och Robert Hoge på Carleton universitet i Ottawa, Kanada och är principer de arbetar med och är den mest framgångsrika insatserna för att förebygga återfall i brott. Principerna är från RNR-modellen (Risk-need-responsivity) som är återkommande i forskning om återfall i brott (se centrala begrepp). Kriminalvården utgår ifrån RBM-principerna vid planering av verkställighetsplan, det vill säga vilka insatser den dömda är i behov av. I Kriminalvårdens utvärderingsrapport (2019) skriver de att RBM-principerna används också när Kriminalvården gör personutredningar till huvudförhandling vid skäligen misstänkt för brott som kan leda till fängelse eller övervakning. Två centrala insatser som utförs av Kriminalvården är handläggarsamtal och programverksamhet. Insatserna ska utföras enligt RBM-principerna. (Kriminalvården, 2019).

Vidare skriver Kriminalvården i rapporten (2024) att riskprincipen innebär att utreda vem som bör få en återfallsförebyggande insats och de klienter som löper risk för att återfalla i brott blir ett föremål för återfallsförebyggande insats. Riskprincipen säger att alla klienter som bedöms som medelhög till hög risk att återfalla i brott ska återfallsförebyggande insatser ges. För de klienter som bedöms som låg risk att återfalla i brott ska inga förebyggande insatser ges eftersom det inte finns någon risk att förebygga och att tvinga individen till insatser kan innebära kontraproduktiv som brottsförebyggande insats (Kriminalvården, 2024). Behovsprincipen innebär vad insatserna ska fokusera på och vad individens behov är för att inte återfalla i brott. Kriminalvården tittar på de så kallade dynamiska faktorerna som är prokriminella attityder och värderingar (attityder och värderingar som stödjer kriminell attityd och värdering), prokriminellt umgänge (stödjande för kriminellt umgänge), impuls kontroll och risktagande etc. Mottaglighetsprincipen innebär hur programledare/behandlare ska arbeta med klientens inlärningsstil och personliga förutsättningar när insatserna är igång. Vissa individer tänker mer konkret och då behöver pedagogiken i insatserna vara på ett sätt där klienten kan ta emot det som lärs ut. I mottaglighetsprincipen ingår också relationen mellan klient och behandlare/programledare som är en balans mellan att vara strukturerad och relationsskapande (Kriminalvården, 2024).

2.2. Unga som begår brott

Senast Brottsförebyggande rådet (Brå) publicerade sin skolundersökning för elever i årkurs 9 var 2022 och datainsamlingen samlades in mellan oktober-november 2021 till slutet av januari 2022 (Brå, 2022). Frågorna i enkäten handlar om ungdomens utsatthet och delaktighet i brott under de senaste tolv månaderna.

Hälften av eleverna uppgav att de begått något brott. Brotten var exempelvis stöldbrott, våldsbrott, skadegörelse eller narkotikabrott och om de begått brottet vid minst ett tillfälle under de senaste tolv månaderna. När det gäller könsskillnaderna är det relativt små vid narkotikabrott men är större vid våldsbrott och skadegörelse där det är killar som är majoriteten och stöld är vanligare bland tjejer. Av de som begått något brott är det också väldigt vanligt att dessa elever också har blivit utsatta för brott. Ungdomar som varit delaktig i brott är vanligare bland elever med skilda föräldrar. Elever där deras familj har svaga ekonomiska resurser. Elever som har föräldrar som saknar universitet eller högskoleutbildning och är mindre bland elever vars bägge föräldrar har arbete, det gäller för samtliga brottstyper. Dessutom visar tidigare skolundersökningar att det finns ökad risk att begå brott för killar, i familjesituationer där föräldrar är separerade och elevens negativa ekonomiska situation (föräldrars inkomst). De allra vanligaste typen av brotten är stöld sedan kommer våldsbrott, därefter skadegörelse och därefter narkotikabrott. Det är långt ifrån alla ungdomar som har en tendens till att bli berusad av alkohol, skolka, förolämpa någon annan men det anses vara normbrytande beteende och risk för att begå brott. Det anses vara en stor del som anser att det är okej att vänner dricker sig berusade, att vännerna skolka, slog ner någon och/eller stal något i affären. Strategiskt brott är ett begrepp som används av Brå för de brott som är ungdomarnas första lagföring och det är det som ökar risken för att fortsätta på en kriminell bana. Bland brotten som ökar att fortsätta på en kriminell bana är det rån, grov stöld och våld eller hot mot tjänsteman som ökar 21 procent respektive 17 procent att återfalla i brott. Dessa lagfördes fyra gånger eller fler gånger vid uppföljning (Brå, 2022).

En annan rapport från Brå (2024) som handlar om forskning om ålder och brott samt dess betydelse för brottsprevention framhäver rapporten att den mest effektiva när det gäller att minska att unga lagöverträdare kommer i kontakt med rättsväsendet är genom att minska effekten av riskfaktorer för brott och öka effekten av skyddsfaktorer (Brå, 2024). En viktig del för den unge när det gäller riskfaktorer och skyddsfaktorer är inom familjen och skolan eftersom det är här barnet tillbringar den största delen av sin tid och här de lär sig normer och värderingar, beteendemönster, problemlösningsfärdigheter och en känsla till att vara delaktiga i samhället. Genom att minska riskfaktorerna genom exempelvis insatser från barnavårds- och mödravårdstjänster och andra olika välfärdstjänster så kan det spela en viktig roll. Även föreningslivet minskar riskfaktorer genom att den unge har strukturerade fritidsaktiviteter. Program och insatser som syftar till att enbart avskräcka den unge eller genom att lära disciplin kan innebära att det ökar risken för att den unge ska återfalla i brott och fungerar inte. När det gäller prevention inom rättssystemet menar Brå att utifrån forskning innebär det att bestraffning kan få en brottsavhållande effekt såsom att unga lagöverträdare fysiskt avhålls från att begå fortsatt brott genom att den unge är frihetsberövad, eller att den unge har intensiv elektronisk övervakning för att övervakas och begränsa deras rörelsefrihet. För både frivårds- och frihetsberövande påföljder ska det finnas insatser som innebär att minska risken för fortsatt kriminalitet och öka individens möjligheter för att individen ska upphöra med att begå brott. När det gäller avskräckningsteorier handlar det mer om att uppmärksamma individen att väga in brottsvinsten mot risken att bestraffas i en viss brottsituation, därmed spelar åldern också en viktig roll för avskräckning (Brå, 2024).

Enligt rapporten från Brå (2024) har ungdomar sämre förmåga gällande deras beslutsprocess än vuxna människor då det finns skillnader i hjärnans utveckling

(hjärnan är färdigutvecklad vid 25 års åldern). Ungdomar har större behov för omedelbara belöningar och har mindre förmåga att värdera risker och väga in framtida konsekvenser. Enligt Brå visar forskning att avskräckningseffekten inte har större påverkan i större grad när det gäller straffändringar eller skärpta straff. Att inte återfalla i brott är inom rehabiliterande funktion i rättsväsendet och rapporten anser att kriminalvården har erbjudit en möjlighet till positiva förändringar för högfrekventa lagöverträdare. Frihetsberövande visar att det kan minska risken för återfall i brott om det ges med rehabiliterande innehåll. Enligt rapporten (2024) visar RBM-modellen att kognitiva program som påverkar prokriminella attityder och värderingar (stödande för kriminella attityder och värderingar) där insatserna är riktad mot individens tankesätt, har uppvisat positiva effekter bland vuxna och minimera risken för återfall i brott, det kan även fungera för unga. Att erbjuda sysselsättning så som praktik och utbildningar är också viktiga faktorer för att uppnå effekt för att minimera risken för återfall i brott (Brå, 2024).

2.3. Påföljder unga lagöverträdare

Socialtjänsten skriver i sin rapport (2020) att socialtjänsten i kommunerna har det övergripande ansvaret för stöd och hjälp som unga lagöverträdare behöver. I 5 kap 1 § SoL framgår det att socialnämnden ska bland annat verka att barn och unga ska växa upp under trygga och goda förhållanden, att samarbeta med hemmen för barn och ungas personlighetsutveckling (gynnsam fysisk och social utveckling), att barn och unga inte ska vistas i miljöer som innebär skadliga för den unge, följa upp tecken som är ogynnsam utveckling, ge skydd och stöd om den unge behöver det, samarbeta vid vård och fostran utanför det egna hemmet (Socialstyrelsen, 2020). Om ett barn mellan 15 och 17 år är skäligen misstänkt för ett brott som har fängelse i straffskalan ska socialnämnden genast underrättas och syftet med det är att öka möjligheten att socialtjänsten kan närvara under polisförhöret och medverka under brottsutredningen samt ge möjlighet att socialnämnden kan agera tidigt och få igång insatser tidigt. Utöver att socialnämnden ska underrättas ska även vårdnadshavare underrättas. Åklagaren ska begära ett yttrande från socialnämnden för att kunna ha underlag i åtalsfrågan. Barn mellan 15-18 år kan i vissa fall få samma påföljder som vuxna. Böter är ett vanligt straff men det finns även andra påföljder så som fängelse, skyddstillsyn och villkorlig dom. Den dömda kan även få straffvarning vilket innebär att åklagaren inte väcker åtal och den unge får inget straff, men den unge kan dömas för brottet (som den fick straffvarning för) om den unge återfaller i brottslighet.

Kort om påföljder som unga kan dömas till:

Ungdomsvård – Särskilt behov av vård eller annan åtgärd (socialnämnden behöver skicka in yttrande angående ungdomsvård), enligt SoL eller LVU. Vården och åtgärderna ska syfta att den unge eller barnet inte utvecklas ogynnsamt. Det är socialnämnden som verkställer ungdomsvården och påföljden. Ungdomsvård kan innehålla exempelvis att den unga får särskilt kvalificerad kontaktperson, familjebehandling som insats eller missbruksbehandling och placering i familjehem eller hem för vård eller boende (HVB). Vårdplanen för den unge ska redovisas i en del i yttrandet vid LVU och vid SoL ska ungdomskontrakt ingå en del i yttrandet (Socialstyrelsen, 2020).

Ungdomstjänst – Den som är under 21 år och begått brott kan dömas till ungdomstjänst vilket innebär att den dömde ska utföra oavlönat arbete och delta i annan särskilt anordnad verksamhet i lägst 20 och högst 150 timmar (bestäms utifrån straffvärdet och andra relevanta omständigheter). Kommunen har ansvaret att verkställa domen (Socialstyrelsen, 2020).

Sluten ungdomsvård – I huvudregel istället för fängelse för den unge om den inte fyllt 18 år och sluten ungdomsvård är minst 14 dagar och högst 4 år. Det är brottet som avgör om den unge ska dömas till sluten ungdomsvård och omfattningen (hur länge). Påföljden verkställs av SiS (Statens institutionsstyrelse) och är ett särskilt ungdomshem. Verkställigheten ska börja med låsbar enhet och sedan vistelse i öppnare former, den unge kan besöka och vistas utanför om samhällsskydd medger det. SiS ska ha fokus planera, förbereda tiden efter frigivningen och minimera risken för återfall i brott (Socialstyrelsen, 2020).

Ungdomsövervakning – Ny lag sedan 1 januari 2021 och är till för unga under 21 år, som begått ett brott kan dömas för ungdomsövervakning om inte ungdomsvård eller ungdomstjänst är tillräckligt ingripande. Domstolen behöver ta hänsyn till brottslighetens straffvärde och art och samt den unges historik, behov och riskfaktorer. Ungdomsövervakning kan bli aktuellt om den unge har begått ett allvarligt brott och det finns en bedömning om allvarliga återfallssituationer där ungdomsvård eller ungdomstjänst inte bedöms vara tillräckligt ingripande. Kriminalvården har ansvaret för att verkställa domen (Socialstyrelsen, 2021).

3. Teoretiska begrepp

I detta kapitlet kommer relevanta teorier och begrepp att redogöras. I min analys kommer dessa teorier hjälpa mig att förklara vilka aspekter som ökar risken för återfall i brott för unga lagöverträdare samt vad behandlingsinsatser bör fokusera på för att minimera risken för återfall i brott. De valda teorierna handlar om *anomi, status och ungdomskulturer samt strain*. Dessa teorier samspelar mellan varandra för att studera fenomenet.

3.1. Mertons anomiteori

Vi människor fungerar på det sättet att vi skapar formulerade mål, ställer upp planer och drömmer om något inför framtiden där vi arbetar hårt för att nå dessa målen (Engdahl & Lindgren, 2021). *Anomibegreppet* innebär att vi blir starkt upptagna att nå ett mål och allt annat blir sekundärt, det kan vara vilket mål som helst som exempelvis att klara av en utbildning, få sitt drömjobb eller bara att ha ett arbete, att tjäna pengar eller bli populär i vänkretsen. När vi hamnar i ett anomitillstånd är vi så pass upptagna att nå detta mål att vi glömmer de moraliska regler och lagar som vi annars funderar över för att nå målet. Den amerikanska sociologen Robert K Merton förklarade *anomibegreppet* som en process där individen pressas till en viss riktning som ger upphov till anomi och avvikande beteende. Målen (som exempelvis att nå sitt drömjobb) är enligt Merton utformad av i ett samhälle som tillskrivs som ett personligt värde för individen. Den är utformad av samhället utifrån att samhället kräver att en individ ska arbeta och vissa typer av arbete har högre status än andra. För att nå dessa mål ska medborgarna kunna använda medel av samhället, det kan exempelvis handla om att bli uppmuntrad till att individen ska utbilda sig eller använda sig av sina personliga kontakter för att få arbete, att människor ska vara ärliga, att kunna ha tålamod och vara sparsam. Att använda sig av andra medel kan vara direkt förbjudna så som hot, våld och bedrägerier. Målen som människor strävar efter så som utbildning, arbete och tjäna massor av pengar är mål där människor upplevs att de sätts under stark press eftersom de flesta människor konkurrerar om samma mål och andra alternativ kanske saknas (Engdahl & Lindgren, 2021).

Vidare skriver Engdahl & Lindgren (2021) om Mertons teori att de som inte lyckas kan anses vara otillräckliga och övriga i samhället kan se de som att de inte tillräckligt varit skicklig och ambitiös nog eller ansträngt sig tillräckligt (Engdahl & Lindgren, 2021). När detta sker kan individens självuppfattning inte vara överens med realiteterna som kan leda till ett tillstånd som leder till anomi för individen. Att vi har hårda krav och förväntningar menar Merton är det som bidrar till att individer utför brottsliga handlingar och till brottslighet i samhället. Individen tenderar att ta risker, chansa och pröva nya vägar för att nå sina mål vilket kan vara avvikande och utmanande och innebära en brottslig handling. En kombination av svag tillgång på legitima medel så som arbetslöshet och fattigdom leder till en hög frekvens av kriminellt eller avvikande beteende. Individen kan få en känsla av att vara handikappad när den får motgångar i livet och för att försöka eliminera de konflikter som finns inom sig är ett sätt att ta andra medel för nå sina mål. När individen upplever att hen inte kan uppnå sina mål på ett legitimt sätt blir det också ett sätt att lära sig genom att upprepa sina värderingar som är förenade med att begå brott (upprepa brottsliga handlingar) och praktiserar dessa som leder till kunskaper, utvecklar kriminell erfarenhet genom kriminella tekniker, använda

sig av droger och ha äldre kriminella som förebilder och då blir det lättare att ingå i gängkriminalitet (Engdahl & Lindgren, 2021).

3.2. Status och ungdomskulturer

Vidare beskriver Engdahl & Lindgren i sin bok (2021) att Mertons teori kritiserats av andra forskare när det gäller ungdomsbrottslighet, eftersom ungdomar inte behöver vara enbart ute efter för materiell framgång. Materiella framgångar är inte lika viktigt för ungdomar som det är för vuxna människor. Brottslighet bland ungdomar begås ofta i grupp och det kan handla om slå sönder saker, stöka runt och andra destruktivt och oegennyttigt beteende (Engdahl & Lindgren). Sociologen Albert K. Cohen har svar på denna fråga genom Mertons modell som menar att ungdomskulturer kan handla om att skapa respekt och uppnå en status bland vänskretsen i skolans värld och dess kultur. Genom att ungdomar har det svårt att nå skolans krav och förväntningar genom att den unge har låga resurser i språkbruk, vanor och rutiner kan detta leda till att ungdomen skolkar och använder slagsmål och vandalism som kan upplevas att det ger "en kick" genom att trotsa makten och leva som de själva vill. Vilket då kan leda till att ungdomen utför brottsliga handlingar. När ungdomar sedan saknar legitima möjligheter att erhålla status blir det också större risk att de känner missnöje, frustration och söker sig efter status som ger uttryck i exempelvis att ingå i kriminellt nätverk (Engdahl & Lindgren, 2021).

3.3. Strain

Mer jämlikt och fler möjligheter till alla individer kan vara en brottsförebyggande strategi men det kan också innebära fler möjligheter och fler förväntar sig att individer ska lyckas i livet (Engdahl & Lindgren). Det råder fortfarande konkurrens bland människor och det ökar också risken att fler blir besvikna när de inte lyckas. Det är av den anledning det också är viktigt att bygga upp relationen med sin familj, umgänge (vänner och partner) och sin utbildning som också är viktiga bidrag till brottsförebyggande arbete. Att delta i frivilligföreningar och familjeliv motverkar också ekonomiskt egenintresse. Grannskap kan också motverka stark beroende av ekonomiska faktorer. Likaså har individens umgänge och vilka referensgrupper som individen har som kan vara bidragande faktor att individen utför brott eller avstår från brott. Det kan exempelvis handla om vardagsnära situationer som innebär att individen utför brottsliga handlingar som exempelvis konflikter inom familjen, bråk och diskriminering på krogar och i gatumiljö eller mobbning på arbetsplatser. Dessa aspekter kan innebära att individen ogillar sin situation, upplevelse eller händelse och blir påfrestad att begå brott. Detta kallas för "strain" och är en vidareutveckling på Mertons anomibegrepp av Robert Agnew, professor inom sociologi (Engdahl & Lindgren, 2021).

I Engdahl & Lindgrens bok (2021) förklarar de att begreppet *strain* innebär kortfattat att händelser eller förhållanden som individen är med om och som individen ogillar (negativa tankar och känslor) som är det som är brottsdrivande för individen. Det kan handla om exempelvis det som anomibegreppet är inne på, att individen inte klarar av mål som denne har satt upp (exempelvis klara av skolan). Det kan också handla om att individen håller på att förlora något som värderas högt (exempelvis pengar eller egendom) och där individen upplever inte nå det som värderas högt, eller för det tredje att individen utsätts och behandlas

negativt sätt av andra (exempelvis utsätts för misshandel, mobbning, bevittnar våld och utsätts för hot). Känslomässiga tillstånd är en central del i strain begreppet. Det kan handla om att individen har depression, hopplöshet, nervositet, frustration eller vrede som innebär att individen utför kriminell handling. Det blir en objektiv påfrestning av samhället eftersom en del av dessa saker ses som negativt från samhället som exempelvis att inte klara av skolan eller att inte ha pengar. Det är dock också en subjektiv påfrestning då individen inte behöver se exempelvis klara av skolan som något viktigt, men individen ser skolgången som negativt på grund av annan anledning. Exempelvis att individen inte trivs i skolan på grund av mobbning. Agnew menar med begreppet att sociala påfrestningar leder till ett visst känslomässigt tillstånd som kan få individer att må dåligt. För att individen ska bli av med obehaget kan det innebära att individen får utlopp av känslor som kan leda till att individen utför en kriminell handling. I detta tillstånd tar känslorna över i så pass hög utsträckning att individen har svårt att ta hänsyn till sin omgivning och hur det påverkar dem. Individen har i detta tillstånd svårt att ta in information, kommunicera och att tänka på långsiktiga konsekvenser. Känslan vrede kan exempelvis knytas till ett aggressivt beteende och/eller våldsbrott, känslan frustration kan knytas till att vara svart- och avundsjuk vilket också innefattar att uppnå materiella mål som kan leda till egendomsbrott, känslan depression kan leda till drogbrott och känslan rädsla kan leda till negativ skolgång och rymningar från hemmet. Agnew har sedan kartlagt vilka händelser och erfarenheter som ses som negativ för den enskilda individen som utfört brott och de mest framträdande var:

- När föräldrar är avståndstagande
- Att individen blivit utsatt för överdriven bestraffning och oberäkneliga händelser
- Kränkande eller försummande föräldrar
- Negativ skolgång
- Blivit utsatt för diskriminering
- Individen är hemlös
- Individen har blivit utsatt för brott
- Att individen bor i fattiga områden med konflikter och andra sociala problem som vardagsmiljö
- Att individen misslyckats med att nå sina mål, maskulinitet, känner sig olycklig för att inte nått finansiell framgång
- Äktenskapliga påfrestningar
- Individen har inte sysselsättning
- Individen är lågbetald som leder till autonomi och ingen karriäruppgång

Dessa faktorer kan leda till utsatthet för individen och där sedan individen utövar våld. Alltså erfarenheter och händelser som innebär att individen har negativa känslor inom sig som leder till att individen har enklare att utföra brott utan att tänka på hur det påverkar individen själv samt andra i sin omgivning (Engdahl & Lindgren, 2021).

4. Metod

I detta kapitel redogörs studiens forskningsmetod, litteratursökning och urval, val av sökord och dokument, reliabilitet och validitet, analysmetod och etiska principer. Studiens design tar upp vilken form av metod som använts, litteratursökning och urval tar upp på vilket sätt litteratursökning gjorts med avgränsningar för studien medan val av sökord och dokument tar upp på hur jag fått fram forskningsunderlag för studien. Vidare tas det upp studiens reliabilitet och validitet, analysmetod redovisar analysens olika teman och diskussion kring analysen och etiska principer tar upp studiens etiska övervägande.

4.1. Forskningsmetod

Metoden som använts i den här studien är en så kallad scoping-review som är en typ av litteraturöversikt (Arksey & O'Malley, 2005). Jag jämförde systematisk litteraturöversikt och en scoping review. Systematisk litteraturöversikt har vanligtvis en väldefinierad fråga där lämpliga studiedesigner kan identifieras i förväg medan en scoping-review tar upp ett bredare ämne där många olika studiedesigner kan vara tillämpliga. Scoping-review tillåter även att ta upp fler studier som har större omfattning och inte snävt i specifika forskningsfrågor. Vilket gör att studien tar upp en bredare aspekt. Nackdelen kan vara att studien inte fördjupar sig mer än vad exempelvis systematisk litteraturöversikt kan göra. Till skillnad från systematisk litteraturöversikt kan även scoping-review fånga upp rapporter och litteratur som är relevanta för studiens frågeställning och syfte. Scoping-review är till för studier som studerar ett ämne där det finns för lite information om (Arksey & O'Malley, 2005).

I första steg försökte jag identifiera forskningsfråga som ska vara vägledande i sättet att skapa sökstrategier. Det är viktigt att göra en utförlig beskrivning av sökstrategier eftersom på detta sätt redovisar jag mitt tillvägagångssätt till resultatet, vilket jag gjort genom att skapa en tabell för, som visar vilka databaser som använts samt vilka sökord och sökordskombinationer (se bilaga 1). Hittade jag en relevant forskningsartikel till studien använde jag mig av artikelns sökord för att hitta fler artiklar inom samma ämne. Exempelvis stod det vilken databas artikeln fanns med i referenslistan. I tabellen har jag skrivit de inkluderande studier och en syntetisering av data (se bilaga 2). Där står det kortfattat om vad studierna handlar om och varför de är relevanta för att besvara frågeställningarna. Slutsatserna baseras på det identifierade sambandet genom tolkning av resultatet. Det finns studier med kvantitativ metodik såsom metaanalys, box-score reviews kan också förekomma men även kvalitativa intervjuer inkluderades. Metaanalys utgör översikter som generellt för nutida systematisk översikt men sammanhänger med kvantitativa mått från de valda studierna. Box-score reviews graderar evidensen genom att jämföra varje inblandning av de relativa studierna med positiva upptäckter i studierna av det totala antalet studier (Bergmark & Lundström), vilket den här studien gjort. Den här litteraturöversikten har använt sig av vetenskapliga artiklar som har karaktär av kvantitativa studier, kvalitativa studier och litteraturöversikt av andra forskare och forskare som använt sig av sekundärdata samt uppföljningsstudier. Jag har sammanställt en översikt över det kunskapsläget för att skapa en bredare förståelse (se bilaga 2).

4.2. Litteratursökning och urval

Litteratursökning har i första hand genomförts för att skapa en inledande uppfattning om det valda aktuella kunskapsområdet. Den ligger nära till hand i det inledande kapitlet och för syftet och frågeställningar för den här studien. Sökningarna har gjorts på internet och genom Malmö universitet biblioteks databas. I databaserna har ett urval gjorts och sökningarna har dokumenterats (se bilaga 1). Dels för att redovisa men också för att hålla samman sökprocesserna. Malmö universitet biblioteks databas är Onesearch (Ebsco), vilket innehåller ett flertal olika databaser i ett, bland annat social services abstracts, Swemed+, PsyInfo med flera. Dessa databaser är relevanta till ämnet socialt arbete och inom den här studien. I litteraturöversikten har 19 vetenskapliga artiklar valts ut. Alla är på engelska eller svenska eftersom det är de språk som jag kan och för att kunna förstå de vetenskapliga artiklarna. För att litteraturöversikten ska ha god vetenskaplig kvalitet behövs inklusionskriterierna fastställas (Hydén, 2008).

Inklusionskriterierna för den här studien är studier som relaterar till ungdomsbrottslighet, aspekter som ökar risken för återfall i brott och på det sättet också återfallsförebyggande och brottsförebyggande. Vid andra frågeställningen så handlar det om behandlingseffektivitet och risker för att begå nya brott som inkluderas. En avgränsad tidsperiod mellan 1994-2024 har gjorts för att antal träffar i sökningarna skulle minimeras samt att forskningen skulle vara relativ aktuell. Frågan har diskuterats i väldigt många år och av den anledningen valde jag cirka 30 år tillbaka i tiden. En avgränsning i vilka länder som ska inkluderas har gjorts för att se hur forskningen ser ut i andra länder så som USA och Kanada för att se vad forskningen säger där och hur de har studerat ämnet i dessa länder. Utöver dessa länder har länder som är med i EU inkluderats, eftersom europeiska länder som är med EU har lagar och regler att följa inom socialpolitiken som handlar om socialt arbete, behandlingsarbete och brottsförebyggande arbete. De vetenskapliga artiklarna har både varit kvantitativa och kvalitativa samt även litteraturöversikt. Alla artiklar är vetenskapliga artiklar som blivit granskade, som är så kallad peer-reviewed på engelska. Studierna har även funnits i fulltext vilket också var en av inklusionskriterierna. Det specifika temat ska handla om vilka aspekter som ökar risken för återfall i brott samt vad som är effektivt vid behandlingsinsatser för se vad som bör fokuseras på för att minska risken för unga lagöverträdare att begå nya brott. Exklusionskriterierna har varit artiklar som är skriven på annat språk än det jag själv inte kan förstå därav enbart engelska och svenska studier som valts. Jag valde även exkludera vetenskapliga artiklar som inte berör sociala problem eftersom studien är inom ämnet socialt arbete. Jag har även försökt så gott det går att exkludera artiklar som berör viss typ av brott, exempelvis så fanns det studier om sexualförbrytare men dessa har exkluderats eftersom jag vill ha studier som handlar om aspekter om brott generellt även om det hade varit intressant att se vissa typer av brottsliga handlingar. Det kan handla om att studier studerar att minska återfall i brott för sexualförbrytare.

4.3. Val av sökord och dokument

Med utgångspunkt i litteraturöversiktens syfte och frågeställningar valdes sökord som är relevanta för området. Sökorden var "criminal behavior", "adolescence", "treatment", "attitudes", "crime", "behavior", "youth", "prevention", "children", "criminality", "attitudes and values", "recidivism", "rehabilitation", "criminals", "young offenders", "adolescent criminal",

”juvenile recidivism”, ”age crime”, ”delinquency”, ”risk-need-responsivity”, ”Andrews”, och ”CBT”. Dessa ord söktes i databasen Ebsco. Sökorden kombinerades i databasen i syfte att nå artiklar som är relevanta till litteraturöversikten (se bilaga 1).

För att finna vetenskapliga artiklar granskade jag artiklarna och använde sökalternativet peer-reviewed som avgränsning i databasens avancerade sökning för att få fram granskade artiklar. Sökningar har dessutom avgränsats genom att söka på sökorden i ”abstract” i de vetenskapliga artiklarna, för att på så sätt underlätta sökningen och hitta artiklar som hade relevans till studieområdet.

Denna litteraturöversikt handlar om vilka aspekter som ökar risken för återfall i brott för unga lagöverträdare och vad behandlingsinsatser bör fokusera på för att minimera risken för återfall i brott, därför har jag även valt att fokusera på att avgränsa inom EU då socialpolitiken kan se annorlunda utanför EU-länderna. Jag valde artiklar även i USA, Kanada och Storbritannien då Kriminalvården i Sverige har tagit forskning från dessa länder och använder det i sina insatser för att individen inte ska återfalla i brott (se bakgrund). För varje sökresultat bedömdes i första hand vetenskapliga artiklar som är relevanta till litteraturöversiktens syfte och frågeställningar. Efter den första bedömning av titeln på den vetenskapliga artikeln lästes artikelns abstract och de artiklar som inte berörde syfte och frågeställningar exkluderades. De första sökningarna gav för höga resultat och därefter avgränsades det till länder och peer-reviewed. De artiklar som valdes ut tittade jag även på artikelns sökord och kunde därefter använda i fortsatta sökningar. Jag insåg att många artiklar använde sig av risk-need-responsivity modellen vilket jag då valde att söka på modellen och inkludera detta i min studie. Risk-need-responsivity användes i princip i alla länder och är det som är främst inom återfallsförebyggande arbete och såg vikt av att inkludera modellen. Därefter såg jag att artiklar även hänvisade att ungdomsbrottslighet var hög när de var unga men blev mindre ju äldre de blev och därför ville jag hitta forskning inom åldersbrottslighet därav blev sökningar för ”age crime”.

KBT (Kognitiv beteendeterapi) kunde användas som behandlingsinsats och jag ville se om det fanns vetenskapliga artiklar och hur det kunde minimera risken för återfall i brott. De gånger som det blev fler sökträffar fick fler abstrakt läsas. Jag granskade även artiklar som jag inte valde ut på grund av att de fokuserade mindre på aspekter som ökar risken för återfall i brott eller för att de fokuserade för mycket på en viss typ av brottslig handling. Vid första sökningen fick jag 526 träffar vilket var för mycket. Jag ändrade då begränsningen från 1994 till 2013 för se efter nyare forskning och inte för gamla. Jag valde även lägga till attityder på engelska för se om jag kunde minimera antal träffar vilket gav resultat då jag var nere på 13 träffar och jag kunde välja ut en artikel. Jag tittade efter sökorden som artikeln hade använt sig av och fick tips på vilka ord jag kunde lägga till på mina andra sökningar. Därav blev det crime, youth och prevention till. Därefter hade jag samma procedur utifrån det resultatet jag fick och kunde bygga upp mina sökningar och ändra på orden. Eftersom jag fick 162 träffar vid tredje sökningen inkluderade jag sedan efter på geografi, språk och annat. Ibland när jag hade 1994 till 2013 så ändrades den automatisk till 2000 eftersom det inte fanns äldre artiklar vid den sökningen (se sökning 5).

4.4. Reliabilitet och validitet

Validiteten avser den faktiska strukturen och innehållet av vilken metod som använts för att framkalla informationen (D’Cruz & Jones, 2014). Det är det som beskriver hur studien använts för att mäta den data som forskningen visar. Studiens syfte och frågeställningar var att studera vilka aspekter som ökar risken för återfall i brott för unga lagöverträdare samt vad behandlingsinsatser bör fokusera på för att minimera risken för återfall i brott. Studien kan anses ha konkret om vad som behöver mätas och kan bedömas som ha hög validitet. I den här studien som är en litteraturoversikt är det genom de inklusion- och exklusionskriterier som finns i denna studie. Generaliserbarheten är en extern validitet som berörs av att kunna dra slutsatser och konsekvenser till en bredare befolkning baserat på vad som finns i studien av informanter eller data. Artiklar har använts sig av randomiserade intervjuer eller data vilket också kan minimera mätfel i studien. Den här studien går inte att generalisera eftersom det är en relativ ”liten” studie för att kunna generalisera till en större population. I kvantitativa studier är det viktigt att använda statistiska tekniker så att analysen och slutsatserna går att tillämpas för en bredare befolkning (D’Cruz & Jones). Därav har detta beaktats vid valet av vetenskapliga artiklar i den här studien.

Reliabilitet innebär om studien har pålitlighet alltså tillförlitlig studie. Data med bra tillförlitlig studie är om studien går att eller har studerats om (replikerats) i forskningsprocessen och dess resultat (D’Cruz & Jones, 2014). Det innebär att forskaren ska kunna upprepa studien eller att en annan forskare ska kunna få ungefär likadant resultat. Det finns möjligheter att göra om studien. Studien kan vara mindre tillförlighet än de studier som är mer omfattande. Studien har samlat in vetenskapliga data från vetenskapliga artiklar vilket ökar tillförligheten. Studien fokuserar på vetenskapliga artiklar vilket tidigare studier haft tydliga definitioner om vad som mäts. Studien använder sig av evidensbaserad information vilket också bedöms att denna studie har hög reliabilitet. Trovärdigheten i den här studien är att den har använt granskade artiklar som har liknande slutsatser som kan öka studiens trovärdighet och stärker argumenten.

4.5. Analysmetod

I denna studie har en innehållsanalys gjorts (D’Cruz & Jones). Innehållsanalysen har en hermeneutisk utgångspunkt. Hermeneutiken handlar om att man vill förstå men inte ingripa och utgångspunkten är att forskaren tolkar och har förförståelse och därmed uppfattas resultatet som en tolkningsprocess (Gilje & Grimen, 2007). Genom att inkludera vetenskapliga artiklar finns det också olika tolkningar från olika forskare för dessa studier. Dessa kan förstärka det sociala problemet i den här studien och/eller kritisera andra resultat som de vetenskapliga artiklarna har framhävt. Detta har jag beaktat genom att läsa olika vetenskapliga artiklar, fått olika resultatsinvinklar och läst tillvägagångssättet för dessa studier och på så sätt se det från en annan vinkel. För att förståelsen av ett fenomen ska vara möjligt är det nödvändigt inom hermeneutiken att vi förstår något mot bakgrund av vissa innebörder (Gilje & Grimen). Därav har även lagar och regler tillämpats i den här studien som exempelvis påföljder när ungdomar under 18 år gammal döms för brott samt andra aspekter så som exempelvis behandlingsideal och missbruksproblematik. Det är av den anledning det också är viktigt att beakta sin förförståelse. Jag arbetar inom Kriminalvården och arbetat sedan tidigare med unga lagöverträdare som fältsekreterare vilket är min förförståelse på ungdomar

som begår/begått brott. Jag är medveten om min förförståelse och genom min medvetenhet har jag också försökt bejaka den och försökt att det inte ska ha påverkat den här studien och hur jag analyserar data.

Innehållsanalys används genom att analysera data genom kategorisering vilket innebär att forskaren kodar materialet utifrån teman (Forsberg & Wengström, 2016). Jag har använt en kodning där jag granskat dess innehåll och kunde hitta aspekter och underteman. Teman kom fram från resultatet och följande teman skapades: *Aspekter som ökar risken för återfall i brott, effektiva insatser och ej effektiva insatser*. Genom tematisering blir det också möjligt att säkra en fullständig historia och lättare att besvara frågorna som studien handlar om utifrån syfte och frågeställningarna (Kvale & Brinkmann, 2015). Teman tas fram för att kunna besvara frågeställningarna för det här arbetet.

4.6. Etiska principer

Vetenskapsrådet (2017) förklarar att forskningsetik handlar om reflektioner och agerande i processen för att skapa en god studie. När man hanterar integritetskänsligt forskningsmaterial är det viktigt att redan i ett tidigt skede fundera över olika intressen som exempelvis mitt eget intresse samt förförståelse. Vilket jag har gjort tidigare i detta kapitel. Barn och ungdomar som begår brott är en särskild utsatt grupp men också de som utsätts för brott och brottsofferperspektivet vilket också krävs vissa regler för mig som forskare att beakta. Regel som jag har haft är att beakta att skriva på ett sätt som inte påverkar eller riskerar påverka gruppen och deras personliga integritet. Grupper som har begått brott har utfört en handling av olika syften och studien är inte gjord för att döma någon. Dessutom finns det ett brottsofferperspektiv där individer har fått lida. Jag har använt mig av artiklar som är vetenskapligt granskade och på det sättet kan det antas att de vetenskapliga artiklarna utförts på ett etiskt korrekt sätt. I litteraturöversikt finns det risker med missvisande resultat genom att ha en uppfattning om resultatet som är felaktigt, att man exempelvis tolkar resultatet på annorlunda sätt än vad det faktiska författarna menar. Jag har minimerat risken genom att inte ha publikationer från samma ursprung och samma undersökning på artiklarna, att resultatet inte är från en och samma författare. Detta har jag också gjort genom att använda artiklar som inte har likartat innehåll och har skilda rubriker. Genom peer-reviews har forskningens kvalitet bedömts. Det är en samling av tidigare studier, rapporter, teorier och de etiska övervägande som jag har haft är att inte välja artiklar som gynnar ståndpunkter som jag själv har. Jag har valt artiklar som berör frågeställningarna och syftet för den här studien genom de inkluderings- och exkluderingskriterierna som jag tidigare uppgett i detta kapitel. En annan etisk princip är att den här studien fokuserat på vetenskapliga artiklar enbart vilket medför trovärdighet i studien.

5. Resultat och analys

Studiens syfte och frågeställningar var att ta reda på vilka aspekter som ökar risken för återfall i brott för unga lagöverträdare samt vilka aspekter som behandlingsinsatser bör fokusera på för att minimera risken för återfall i brott för unga lagöverträdare. De nitton vetenskapliga artiklar som ligger till grund för den här studiens resultat presenteras nedan utifrån tre teman som är: aspekter som ökar risken för återfall i brott, ej effektiva insatser och effektiva insatser. Dessa vetenskapliga artiklar kopplas också till rapporterna som finns i kapitel 2 samt de teoretiska begreppen som presenterades i kapitel 3. Resultat av respektive artikel finns med som bilaga (bilaga 2) där en sammanfattning finns.

5.1. Aspekter som ökar risken för återfall i brott

Överlag har det genomförts en del studier angående vilka aspekter som kan öka risken för att återfalla i brott för unga lagöverträdare. Delteman kommer finnas med för att redovisa de centrala delar som de vetenskapliga artiklarna tar upp i resultat. Forskning visar att det är svårt att kartlägga vilka ungdomar som kommer återfalla i brott och vilka som inte kommer återfalla i brott då brott har sin högsta topp i brottskurvan för människor i tonåren (Blonigen, 2009). Det är svårt att kartlägga vad som var aspekten att de upphörde med fortsatta brottsliga handlingar. I insatser som redan var igång för unga lagöverträdare fanns det forskning om uppföljningar och vad som var orsaken till de upphörde med fortsatt kriminalitet (presenteras nedan). I Andrews & Dowden artikel (2007) förklarar de modellen som Andrews & Bonta har tagit fram, det är om risk-need-responsivity (RNR) och där finns aspekter (som ökar risken för återfall i brott) som följer med allteftersom resultatet av andra artiklar använder sig av denna modell. RNR-modellen är den främsta modellen i världen för att reducera återfall i brott (Andrews & Dowden, 2007). Risk-need-responsivity innebär i svensk översättning, risker-behovet-och mottaglighet (mottaglighet för individen att vilja göra förändring, se centrala begrepp).

5.1.1. Åldern

Blonigen (2009) förklarar i sin studie med framstående teorier från andra forskare om ålder och brottslighet och diskuterar potentiella bidrag från personlighetspsykologi om relationen mellan ålder och kriminalitet. Under tonåren sker det en personlighetsutveckling med tonvikt på förändringar i egenskaper under sent under tonåren till tidig vuxenålder. Personlighetsutvecklingen innebära bland annat att ungdomen blir mer mogen, tänker mer långsiktiga konsekvenser och har mer långsiktiga mål. Personligheten bör därav integreras med tidigare biologiska och sociologiska perspektiv och det kan finnas en förklaring på det antisociala beteendet under detta skede av livsförloppet. I brottskurvan är det en kraftig ökning av brottslighet när människor är i mitten av tonåren och har sin topp i kurvan slutet av tonåren. Därefter sker en brant nedgång i brott under tidig vuxenålder och sedan gradvis nedåtgående under hela livsförloppet. Detta menar Blonigen (2009) att det bör anses vara normativa personlighetsförändringar som är mest framträdande under övergången från tonåren till vuxenlivet. När individen är under sitt sena tonår, som är ungefär mellan 18–25 år sker psykologiska förändringar, identitetutforskning och tonåren provar nya sociala roller (exempelvis bilda familj och komma in i arbetskraften

eller den sociala rollen i sitt umgänge). Detta kan vara förklaringen till varför de flesta slutar med sina brottsliga handlingar och inte återfaller i brott och därav nedgång i brottslighet i brottskurvan. Blonigen (2009) menar att det behövs på individnivå analyseras då tonåringar förändras i sina egenskaper över tid och de som arbetar med brottsförebyggande på olika sätt (socialtjänst, myndigheter) behöver vara mer uppmärksam på individer som inte följer den normativa trenden för personlighetsförändring i ungdomsåren (Blonigen, 2009).

Van Hazebroek m.fl. (2019) visar i deras studie att brottsliga utvecklingen hos unga lagöverträdare ska ses som heterogen. Genom att kartlägga brottslig utveckling hos unga lagöverträdare kunde studien se att den högsta återfallsrisken är för individer som begår brott vid vuxenålder och att de flesta ungdomar slutar med att begå brott (Van Hazebroek et al, 2019). Carlsson & Sivertsson (2020) har kartlagt liknande i sin studie i Sverige. Studien visar att största del av befolkningen särskilt män, förväntas bli dömda för ett brott under deras liv och att det toppar under tonåren i brottskurvan, därefter avtar brottsligheten och de flesta ungdomar återfaller inte i brott vid vuxen ålder. De som har högre återfallsrisk är brott som begås efter 25 års ålder och framförallt för brottstypen våldsbrott. För individer som är dömda för våldsbrott är det högre risk för att individen ska utveckla kriminell karriär. Dock visar inte dessa studier om vad för insatser som gjordes för de unga lagöverträdare och vilka orsakssamband som minimerade risken för återfall i brott. Det kan vara exempelvis att de som begick brott vid 25-årsåldern och efter blev oupptäckt av socialtjänsten och därav kunde inte samhället ingripa med insatser och fånga upp individen. Carlsson & Sivertsson menar att det troligtvis är att de även haft antisocialt beteende i tidig barndom som fortsatte genom tonåren för de som återföll i kriminalitet (Carlsson & Sivertsson, 2019).

Engdahl & Lindgren beskriver i sin bok (2021) att forskarna menar att ungdomskulturer kan handla om att skapa respekt och uppnå en status bland vänkretsen i skolans värld och dess kultur. Ungdomar begår ofta brotten i grupp och det kan handla om slå sönder saker, stöka runt och andra destruktivt beteende. Ungdomar kan även få "en kick" genom att trotsa makten och leva som de själva vill (Engdahl & Lindgren, 2021). Detta kan vara en förklaring till varför ungdomar är högst upp i brottskurvan och att det sedan avtar allteftersom de blir äldre.

5.1.2. Historia av antisocialt beteende

I Andrews & Dowdens studie (2007) beskriver de om Risk-Need-Responsivity modellen (RNR-modellen, se centrala begrepp) och menar att det behövs kartlägga historia av antisocialt beteende som karaktäriserad av en tidig och fortsättning i antisocialt beteende vilket ökar risken för återfall i brott. Historia av antisocialt beteende innebär exempelvis data på hur många gånger individen har återfallit i brott och som då tyder på att det finns en historia av antisocialt beteende hos individen. Dynamiska behov innebär att det inte är fasta attribut utan att individen kan sluta att begå brott om individen tillgodoser de behov som behövs för att bryta antisocialt beteende. Dynamiska behoven är att det behövs byggas upp alternativ som inte är kriminella och hjälpa individen att befinna sig i situationer där det finns risker att individen begår brott. Vilket kan ge skyddsfaktorer till individen inte blir fortsatt dömd och individen blir stärkt i att

kunna förändra det antisociala beteendet eller att i alla fall kunna hantera den genom att bli uppmärksam på riskerande situationer (Andrews & Dowden, 2007).

De Vries m.fl. (2017) studie som gjorts i Nederländerna menar att det behövs ingripande i ett tidigt stadium i ungdomarnas liv så de inte utvecklar personlighetsstörningar och för att förhindra ihållande brottslighet. Denna studie har utgått från RNR-modellen som menar på att tidigt ingripande skulle kunna minska återfall med upp till 35 procent. Ungdomar som bedöms som hög risk för återfall i risk ska ha mer insatser än de som har låg risk för återfall i brott. Eftersom tidiga förebyggande insatser (exempelvis program) också har visat ingen betydande effekt på minskning av kriminellt beteende i vuxen ålder. Däremot om den unge visar att fortsätta återfalla i brott ökar risken för att ungdomen fortsätter den brottsliga banan och insatser behövs då (De Vries et al, 2017). Blonigen (2009) menar också i sin studie att ha en historia av antisocialt beteende är inte en fast egenskap där det skulle innebära på att individen har ett antisocialt beteende resten av sitt liv. Det behövs uppmärksamma på ungdomar som inte följer de normativa förändringar i personligheten, att ungdomar exempelvis normaltvis avstår från fortsatt brott under övergången från ungdom till tidig vuxenålder (Blonigen, 2009). I en annan studie som Bekbolatkyzy m.fl. (2019) studerat visar forskarna om varför vissa fortsätter med brott och andra avstår helt och hållet från brott som ungdom kunde inte forskarna hitta några fynd i ungdomar i enbart antisocialt beteende. Det behövs mer forskning inom detta område för att hitta rätt instrument för vilka ungdomar som är mer avvikande än andra då ungdomar normaltvis har mer avvikande beteende än vuxna (Bekbolatkyzy et al, 2019).

5.1.3. Antisocialt personlighetsmönster

I RNR-modellen innefattar antisocialt personlighetsmönster att individen söker sig till sig äventyrliga saker som innebär fara för sig själv och andra, att individen har svag självkontroll (att individen tenderar att göra saker impulsivt och beaktar inte konsekvenser av sitt handlande), att individen blir lätt aggressiv, är okänslig mot andra och/eller att individen upplevs som obehaglig av andra. Dessa aspekter menar RNR-modellen ökar risken för återfall i brott. De dynamiska behoven för individen är att individen behöver bygga upp strategier för problemlösning så som sina sociala färdigheter, sin självledningsförmåga och coping färdigheter. På detta sätt bygger då individen upp styrka för en anti-kriminellt identitet (Andrews & Dowden, 2007).

I en studie av Wilson m.fl. (2001) visar studien att personlighetsstörningar i beteendet och att individen agerar affektivt visas egenskaper som förutsäger både missbruksdiagnos och återfall i brott (Wilson et al, 2001). I studien som Bekbolatkyzy m.fl. gjort (2019) visar att ungdomar som hade svag självkontroll återföll mer i brott. Studien tittade på vilka ungdomar som fortsatte utföra kriminella handlingar och jämförde det med ungdomar som inte utförde kriminella handlingar (Bekbolatkyzy et al, 2019). Även Lardén m.fl. (2021) menar i sin studie att insatser där individen får lära sig om kognitiv självkontroll minskar återfall i brott så som sociala färdighetsträning och prosocial modellering (Lardén et al, 2021). I en annan studie som Collins m.fl gjort (2011) visar det att individer som lider PTSD (posttraumatisk stressyndrom) har svårare att hantera sin impuls kontroll och kontroll av känslan aggression vilket kunde relatera till att individen utövar framtida våld och återfall i brott (Collins et al, 2011).

5.1.4. Antisocial kognition

RNR-modellen förklarar riskfaktorn antisocial kognition som karaktäriseras av individens kriminella attityder och värderingar, att individen intalar för sig själv att kriminalitet lönar sig och individens emotionella tillstånd är att vara arg och bitter (individens känsla). Individen använder sig av försvarsmekanismer för att kunna fortsätta med sin kriminalitet, som exempelvis använder sig av strategier för att försvara att kriminalitet lönar sig (Andrews & Dowden, 2007). Insatser för att minimera risken och arbeta med individens behov är genom att individen möter och får utmaningar sitt tänkande. Det kan vara exempelvis att individen behöver tänka långsiktigt om riskerande situationer individen hamnar i när den utför brott. Individen behöver också arbeta med ett anti-kriminellt identitet. Individen behöver bygga upp och lära sig andra alternativa sätt och leva (Andrews & Dowden, 2007). I Löfholm m.fl. studie visar de att individer med hög kriminalitet har höga stressfaktorer och missbruk vilket kan leda till att individerna upprätthåller asociala attityder och kriminella förebilder (Löfholm et al, 2009). Svensson & Oberwittler (2021) förklarar i sin studie att det finns samband mellan ungdomars attityder till brottslighet och en nedgång i ungdomskriminalitet i Sverige. I skolundersökning i Sverige visar det sig att ungdomars negativa attityder till brottsliga handlingar minskat och ungdomskriminalitet har också minskat i Sverige mellan år 1999–2017. Forskarna menar på att de ser en samband mellan minskningen av ungdomars attityder och att ungdomskriminalitet sjunker och enligt Svensson & Oberwittler (2021) kan de negativa attityderna till brott förklara 57 procent av nedgången i ungdomsbrottslighet (Svensson & Oberwittler, 2021). Serie m.fl. (2010) berättar i sin studie att RNR-modellen förklarar att insatser för att effektivt minska återfall i brott så bör insatser i första hand fokusera på kriminogena behov och riskfaktorer som är direkt kopplade till brottslighet och återfall i brott, vilket inkluderar att individen stödjer för kriminalitet (Serie et al, 2010)

5.1.5. Antisocialt umgänge

Enligt RNR innebär antisocialt umgänge att individen har vänner som är kriminella men det kan även vara släktingar som är kriminella. Det inkluderar även för de som ger individen support för att utföra kriminella handlingar. De behoven som individen behöver för att minimera risken för återfall i brott är att individen behöver reducera sitt umgänge med kriminella och upprätta kontakt med människor som inte är kriminella (Andrews & Dowden, 2007). Bekbolatkyzy m.fl. (2019) visar i sin studie att ungdomar som hade färre kriminella jämnåriga vänner var mer benägna att hålla sig borta från brott och ungdomar som ändrade sitt umgänge upphörde att utföra kriminella handlingar jämfört med ungdomar som hade större antal brottsliga kamrater (Bekbolatkyzy et al, 2019). Svensson & Oberwittlers (2019) studie visar liknande resultat där forskarna kunde se att långsiktiga förändringar i ungdomars sociala relationer visade nedåtgående trend i brottslighet. Forskarna menar att förändringar i sociala relationer och att börja umgås med personer som inte utför kriminella handlingar visade stora beteendeförändring där individerna tänkte mer på konsekvenser och höll sig borta från att utföra brottsliga handlingar. Förklaringar till nedåtgående ungdomsbrottslighet i Sverige visar forskarna också beror på vilka sociala relationer individen har (Svensson & Oberwittler, 2021).

I Serie m.fl. (2010) studie förklarar att insatser för unga lagöverträdare som fokuserat på att ungdomar ska vara medlem i föreningar som exempelvis idrottsföreningar minimerar risken för återfall i brott. Även insatser som exempelvis att ungdomen ska byta till annan skola som fokuserar på kontakter med icke-kriminella minskar ungdomens engagemang att umgås med kamrater som är kriminella och det minimerar risken att den unge ska återfalla i brott (Serie et al, 2010). Jackson-Roe m.fl. (2015) berättar i sin studie att ungdomar som utvecklat alkoholmissbruk och utförde kriminella handlingar berättade i intervju att nära relationer till vänner med kriminellt beteende kunde också påverka deras beteende till ett mer kriminellt beteende (Jackson-Roe et al, 2015). Grunwald m.fl menar i sin studie att ungdomar som har sociala relationer (vänner, familje-/släkt relationer etc) som är kriminella i kombination med att ungdomen har ekonomiska svårigheter (fattigdom, låga möjligheter att skapa ekonomiska fördelar) ökar det risken att ungdomen börjar med drogförsäljning. Vidare beskriver forskarna att dessa ungdomar också har sämre grannskapsförhållande och låga arbetsmöjligheter i grannskapet. Ungdomar som befinner och lever i en miljö där olagliga aktiviteter är vanligt har lättare att dras in i kriminella gäng. Barn och unga lär sig då socialt om hur de ska utföra kriminella handlingar utifrån social inlärning. I studien beskriver de också att ha vänner som utför kriminella handlingar inverkar också på ungdomen och ökar risken för att återfalla i brott (Grunwald et al, 2010).

Engdahl och Lindgren skriver i sin bok (2021) att ungdomar oftast begår brott i grupp med andra ungdomar. På det sättet kan ungdomen skapa respekt och uppnå en status bland vänkretsen. Detta kan leda till att ungdomen återfaller i brott genom att utföra brottsliga handlingar (Engdahl & Lindgren, 2021). Vänskretsen kan anses som en viktig aspekt att beakta vid återfall i brott.

5.1.6. Familj/partner

Enligt Andrews & Dowden (2007) förklarar RNR-modellen att familj/partner karaktäriseras av två faktorer som innebär svag omvårdnad och dålig övervakning av föräldrar samt riskabla relationer (exempelvis partner). För att arbeta med behoven i den här riskaspekten behövs det insatser där individen behöver reducera konflikter inom familjen eller med sin partner. Individen dessutom bygga upp positiva relationer och förbättra sättet man är mot varandra, som exempelvis hur man ska kommunicera med varandra samt beteendemässigt. Genom att stärka dessa behoven kan det innebära att stärka upp omvårdnaden och vara positiv övervakning från föräldrar (Andrews & Dowden, 2007).

När det handlar om familjen visar det vara en viktig och central aspekt för ungdomars sårbarhet för återfall i kriminalitet och att ungdomar begår brottsliga handlingar. Resultat från Lemos & Faisca (2015) studie visar att familjeproblem, föräldrakonflikt, frånvaro av en fadersfigur och drogberoende är faktorer som skapar historia av psykosocial sårbarhet och internaliseringsproblem (depression, ångesttillstånd och social tillbakadragenhet), detta påverkar ungdomens livsmöjlighet (Lemos & Faisca, 2015). Serie m.fl. (2010) visar i sin studie att insatser som visar sig vara effektiva är insatser som är inriktad att arbeta med familjen för unga lagöverträdare inte skulle återfalla i brott. I deras studie visar det sig att unga som begått brott har vid sin första brottslighet i relativ ung ålder finns det en sammankoppling med föräldrars brottslighet. Dessa ungdomar har tidiga gripande av polis för våldsbrott och studien ser ett mönster som är mer på en

mikronivå i hur familjedynamiken är och brottslighet bland allvarligt brottsliga ungdomar (Serie et al, 2010). Grunwald m.fl. (2010) visar i sin studie att föräldrarnas kriminalitet och våld inom familjen var förknippad med återfall i våldsbrott för unga. Resultatet tyder också på att om båda föräldrarna är i kriminalitet eller/och föräldrars övergrepp eller/och försummelse ökar sannolikheten för att ungdom ska gripas för ett våldsbrott (Grunwald et al, 2010).

McMackin m.fl. (2004) visar i sin studie att ungdomar som begår brott och som de bedömer ungdomarna har högre svårighetsgrad i deras brottsliga beteende att dessa ungdomar oftast har en historia med övergrepp inom familjen. Händelserna ökar risken att ungdomen utför en brottslig handling med 40 %. Studien visar att de svåraste ungdomsbrottslingar kan få hjälp och stöd i ett långsiktigt boendeprogram som direkt tar itu med deras kriminellt beteende i en stödjande miljö som fokuserar starkt på en familjeorientering. I programmet fokuserar de på att ungdomen ska ha engagemang (motivation och aktivt deltagande) vilket ger möjlighet att ungdomar kan bilda sunda anknytningar och det visar sig reducera risk för återfall i brott. Insatsen behövs under längre period eftersom förändring kan ta tid. McMackin m.fl. (2004) förklarar vidare att ungdomar som begår brott har en mängd olika sårbarheter såsom psykiatriska, neurologiska, kognitiva och deras miljö som där behövs insatser för att reducera risken för återfall i brott. På detta sätt kan det bidra till en minskning av framtida brottskostnader. Ungdomar med tidiga negativa erfarenheter inom deras miljöpåverkade ungdomen genom att ungdomen har bris på skolberedskap, misslyckas i skolan, avhopp i skolan och började med asociala attityder, umgås med kriminella kamrater och hade kriminella beteenden. Forskarna menar att utan en sund grund blir ungdomen involverad i det straffrättsliga systemet (McMackin et al, 2004).

I en annan studie visar ungdomar som börjar dricka alkohol och utvecklar alkoholberoende genom familjesituationen som sedan ledde till brottsliga handlingar (Jackson-Roe et al, 2015). Alla ungdomar som intervjuades i denna studie beskrev sina första erfarenheter med alkohol. De första minnen var att bevittna och uppleva familjemedlemmar eller vänner som dricker alkohol. Flera ungdomar pratade om alkoholkulturer inom familjen. Vilket indikerar att detta påverkade deras initiering och fortsatt alkoholbruk. Ungdomarna hade positiva minnen av familjemedlemmar som drack alkohol på fester där de såg familjemedlemmar njuta av att använda alkohol. Detta påverkade ungdomens beslut att prova alkohol själv. En ungdom berättade negativa minnen av att familjemedlem drack alkohol och beskrev som kaotisk miljö där alkohol var regelbundet runt honom som ledde till förvirring och osäkerhet inom sig själv och sina syskon. Ungdomen berättade familjesituationen som kaotisk och bevittnade våld i ung ålder. Ungdomarnas kontakt med alkohol sker oftast hemma med familjemedlemmar, på liknande sätt är det med droganvändning (narkotika) som fann en identitet i att använda droger då deras familjemedlemmar också använde droger. Deltagarna beskrev att de bor i miljöer under konflikt och umgås med äldre syskon där de utsattes för bland annat kränkningar. Ungdomarna kunde därefter beskriva att de hade förlorat familjens förtroende, försämring i nära relationer vilket var ett sätt också att omvärdera sitt drickandemönster som leder till minskad eller att sluta med alkoholanvändning. Nära relationer och familjerelationer har en stor inverkan på fortsatt kriminellt beteende eller avstånd från kriminellt beteende (Jackson-Roe et al, 2015). I en annan studie visar det sig att arbeta med familjen som inkluderar föräldraförmåga reducerar återfall i brott med 30 % jämfört med andra vård eller ingen behandling (De Vries et al, 2017).

Engdahl och Lindgren förklarar i sin bok (2021) om begreppet *strain* som innebär kortfattat att individens negativa tankar och känslor är brottsdrivande. Det kan handla om att individen behandlas på ett negativt sätt som exempelvis utsätts för misshandel eller bevittnar våld. Känslomässiga tillståndet där individen känner depression, hopplöshet, frustration eller vrede innebär att individen också kan utföra kriminell handling. Bland annat kan händelser och erfarenheter som ses negativ som exempelvis att ungdomen blivit kränkt eller försummad av sina föräldrar vara en faktor som leder till utsatthet och individen utövar våld (Engdahl & Lindgren, 2021).

5.1.7. Skola/arbete

I Andrews & Dowdens studie (2007) förklarar RNR-modellen att riskaspekten skola/arbete karaktäriseras av att individens prestationsförmåga och tillfredsställelse i skola/ eller i arbete är i låg nivå. Det innebär att individen har svårt att klara av skolan/arbetet och dess krav på bli godkänd eller att individen inte har tillfredsställelse i skolan/arbete. De behoven som behövs arbete med är att utöka individens prestationsförmåga, belöningar och individens tillfredsställelse. På detta sätt reduceras risken för återfall i brott eftersom individen känner stark tillhörighet och tillfredsställelse (Andrews & Dowden, 2007). I Serie m.fl. studie (2010) visar resultatet på att ungdomar som har positiva relationer (umgänge/familj/partner) är en viktig faktor för att uppnå behandlingsmål att inte återfalla i brott samt mål som individen har i livet. Det är av den anledningen det är viktigt att individen skapar prosociala (positiv umgänge som inte utför kriminella handlingar) kontakter och det gäller framförallt i skolan och på det sättet minskar engagemanget för ungdomen att umgås med antisociala kamrater (avvikande kamrater). Studien visar även att ungdomar som byter till en annan skola när de är i riskzonen (att begå brott eller återfalla i brott) ökar ungdomens skyddsfaktorer och minimerar risken för återfall i brott. När ungdomen därefter lyckats att uppnå sina mål som exempelvis att klara av skolan eller utbildning minimerar det risken för återfall i brott (Serie et al, 2010).

McMackin m.fl. studie (2004) visar resultat från återfallsdata för ungdomsbrottslingar och resultatet visar att de ungdomsrättsliga åtgärderna behöver sanktioner som exempelvis skolprogram/krav på utbildning för unga lagöverträdare. På detta sätt kan det minimera risken för återfall i brott och att ungdomen tar itu med sitt kriminella beteende på ett förebyggande sätt så tidigt som möjligt (McMackin et al, 2004). De Vries m.fl. (2017) studie visar att arbeta med ungdomens skolgång minimerar risken för återfall i brott och även Svensson & Oberwittler (2021) studie visar att skolan kan minimera risken för återfall i brott. Som exempelvis Svensson & Oberwittlers studie (2021) visar att förändringar i sociala band i skolan är också relaterad till minskning av ungdomsbrottslighet generellt. Relationer till sina föräldrar och sociala band i skolan är viktiga delar av teorin om social kontroll och ny forskning från olika länder stöder uppfattningen att båda aspekterna har vuxit sig starkare i senaste decennier (Svensson & Oberwittler, 2021). Lemos & Faisca (2015) förklarar i sin studie att ungdomar som hoppa av skolan hade högre självmordstankar, interpersonella problem, ångest och posttraumatisk stress vilket tyder på att skolavhopp är relevant indikator på internaliseringsproblem för denna målgrupp (Lemos & Faisca, 2015).

Engdahl och Lindgren skriver i sin bok (2021) att bland ungdomar begås brott ofta i grupp. Det kan handla om att skapa respekt och uppnå en status bland vänkretsen i skolans värld och dess kultur. Genom att ungdomar har det svårt att nå skolans krav och förväntningar kan leda till att ungdomen utför brottsliga handlingar. När ungdomen saknas legitima möjligheter att erhålla status blir det också större risk att ungdomen känner missnöje, frustration och söker sig efter status som ger uttryck i exempelvis att ingå i kriminellt nätverk. Författarna skriver vidare att forskaren Agnew har kartlagt vilka händelser och erfarenheter som ses som negativt för den enskilda individen som utfört brott och bland annat var negativ skolgång en av de mest framträdande. (Engdahl & Lindgren, 2021). Teorin kan kopplas till det artiklarna skriver. Skolan är viktiga delar om social kontroll och att arbeta med ungdomens skolgång minimerar risken för återfall i brott. Ibland kan det krävas att ungdomen byter skola. Skolan är därför en viktig arena för ungdomar och att beakta hur det går i skolan inklusive vilka kamrater den har sin anknytning i skolan, kan skolan också arbeta brottsförebyggande och minimera risken för återfall i brott.

5.1.8. Fritidssysselsättning

RNR-modellen förklarar att riskaspekten fritidssysselsättning karaktäriseras av att individen har lågnivå av känslan tillhörighet och tillfredsställes i anti-kriminell fritid. Behoven individen behöver för att minimera riskaspekten är att involvera individen i aktiviteter som ökar känslan av tillhörighet, att individen får belöningar och på det sättet känslan tillfredsställelse att använda sig av anti-kriminella fritidssysselsättningar (Andrews & Dowden, 2007). I en studie i Sverige visade resultatet att rutinaktiviteter (kvällar med sina vänner och ostrukturerade aktiviteter) hade den starkaste förklaringskraften till ungdomsbrottslighet (Svensson & Oberwittler, 2021). Ungdomar som inte hade en fungerande sysselsättning ökade risken att de skulle begå brott. Fungerande rutinaktiviteter tillsammans med andra aspekter visade en nedgång i ungdomsbrottslighet. Forskarna såg i analyser att förändringar i rutinaktiviteter stod för en större del av brottsligheten och med fungerande rutinaktiviteter var det mer brottsreducerande för ungdomar än för det riskaspekten umgånge med kriminella och individens attityder för kriminalitet. Rutinaktiviteter kunde förklara 72 procent av nedgången i övergripande brott (Svensson & Oberwittler, 2021).

Det finns en studie i Sverige som visade att rutinaktiviteter (kvällar med sina vänner och ostrukturerade aktiviteter) hade den starkaste förklaringskraften när det gäller ungdomar som inte har en fungerande fritidssysselsättning och där ungdomar utförde brott (Svensson & Oberwittler, 2021). Med fungerande rutinaktiviteter kombinerade med andra aspekter stod för det som tillskrev. Ostrukturerade rutinaktiviteter främjar situationsbetingade incitament och möjligheter att begå brott och var mer relevant för minskning av brottslighet än föräldrakontroll, bindningar till skolan och attityder till brott som var mycket svagare på den individuella nivån hos ungdomar (Svensson & Oberwittler, 2021).

5.1.9. Alkohol- och narkotikamissbruk

Andrews & Dowdens studie (2007) förklarar att RNR-modellens risk för återfall i brott gällande alkohol- och narkotikamissbruk karaktäriseras av att individen har en riskanvändning av alkohol eller andra droger. Behoven individen har som har riskerande alkohol- och/eller narkotikamissbruk är att individen behöver reducera

substansanvändning, att individen behöver stödande relationer för sitt välbefinnande, individen behöver stöd och hjälp gällande substans-orienterad beteende och behöver hitta andra alternativ istället för droganvändning. På detta sätt reducerar individen riskerande substansanvändning och minimerar risken för återfall i brott (Andrews & Dowden, 2007).

Jackson-Roe m.fl. studie (2015) visar att det finns samband mellan att ha alkoholmissbruk och att ägna sig åt kriminell verksamhet hos ungdomar. I deras intervjustudie med ungdomar beskrev ungdomarna vilken inverkan alkoholen hade på deras beteende och alkoholen påverkade deras humör och de fick en ökad känslighet för yttre stimuli. Ungdomarna beskrev att de kunde känna sig extremt självsäkra och gav intryck i att det ökade möjligheten till att bli involverad i kriminellt beteende. Alkoholkonsumtionen gav behövligt förtroende för att kunna engagera sig i kriminell verksamhet som de inte skulle kunna engagera sig i utan alkoholkonsumtion. Ökat självförtroende av alkoholen ledde till brist på rädsla samt ökad aggressivitet. Förändringar i humör ledde ofta till att ungdomarna blev omhändertagna av polisen eller hamnade i slagsmål. Ungdomarna kunde se sambandet mellan att dricka alkohol och att begå brott och ungdomarna hade det som slutsats för sitt kriminella beteende eftersom de anser att de inte hade gjort kriminella handlingar i normalt tillstånd. Förändringar i alkoholkonsumtionen ledde också till att sociala relationer med familjemedlemmar och vänner påverkades negativt. De började umgås med vänner som utförde våldsbrott och berusningsvåld visade sig vara ett motiv för förändrad alkoholkonsumtion. De ungdomar som hade etablerat sig i våldsbrott och berusningsvåld hade kriminellt beteende och konsekvenserna av detta påverkade individens relationer där kriminalitet hade en annan slags vänskap. Ungdomarna kunde fortsätta med sitt kriminella beteende eftersom de fick bekräftelse av sin närmaste vänkrets och återföll i brott vid flertal tillfällen (Jackson-Roe et al, 2015).

När det handlar om missbruk bland brottslingar har det visat blandade resultat om brottsligt återfall i brott bland unga (Wilson et al, 2001). I en studie följdes ungdomar upp till 4,5 år efter blivit frigivna i USA och resultatet såg att individer med missbruksproblematik ökade risken för återfall i brott. Av de som blev frigivna visade sig 33,6 % av urvalet positiva för att fortsätta med sitt missbruk och de återföll oftast i brott (Wilson et al, 2001). Dessutom visar substansberoende relaterad till internaliseringsproblem vilket kan leda till att individen utför brott och/eller återfaller i brott (Lemos & Faisca, 2015). I en forskning för att se sambandet mellan psykiska störningar och återfall i brott, visar resultatet på att om ungdomen enbart lider av psykiska störningar ökar det inte återfall i brott (Collins et al, 2011). De ungdomarna med psykiska störningar ökar sannolikheten för återfall om de också har drogmissbruk. Samsjuklighet innebar allvarligt risk för återfall i brott, det gäller drogrelaterat brott som kunde leda till försäljning av droger men också andra brott som är våldsamma som exempelvis rån, inbrott och andra brott för att upprätthålla sin droganvändning. Det leder till enorm ekonomisk börda för samhället. Bland annat var ADHD och CD prediktiva för återfall i brott men samsjuklighet var förutsägande vid hög risk för återfall i brott i allmänhet och substansrelaterad återfall i brott specifikt. Överlag kunde depression, ADHD, CD och andra psykiska störningar innebära måttlig eller liten ökning på återfall i brott men resultatet kunde inte bekräfta detta fynd, utan fynden var att det blev en ökning med samsjuklighet (Collins et al, 2011).

5.2. Effektiva insatser

Det finns en mängd olika studier om olika insatser och dess effektivitet i världen. Jag har fokuserat på studier i Europa, USA och Kanada. Nedanstående kommer insatser om aspekterna som ökar risken för återfall i brott att redovisas och dess effektivitet. En del av insatserna använder sig av RNR-modellen. Vissa insatser visar vara effektiva och andra inte. I detta delkapitel fokuseras och redovisas enbart på det som är effektivt gällande insatser mot unga lagöverträdare att inte återfalla i brott.

5.2.1. Involvera familjen, välbefinnande och uppnå mål

De flesta studier som är inkluderade i den här studien tar upp att involvera familjen som effektiv i insatser för unga lagöverträdare att inte återfalla i brott. I De Vries m.fl. (2017) studie visade insatser som inte involvera familjen inte effektiva. För att programmet skulle vara effektivt behövde familjen involveras inklusive ungdomens syskon. Genom att utbilda föräldrar och arbeta med föräldrarnas förmåga har visat sig vara effektiva i behandling av brottsliga ungdomar. Enligt denna studie kan dessa insatser minska återfall i brott med 30 % genom att arbeta med ungdomens familj jämfört med andra vård eller ingen behandling. Insatserna behöver också kombineras med en specifik skraddarsydd risk- och behovsinstrument (instrument som mäter vilka risker och behov individen har) och arbeta med helhetsbilden för den specifika ungdomen (De Vries et al, 2017). I en annan studie som utgår från RNR-modellen och studerade rehabilitering av unga lagöverträdare visar resultatet på att det var effektivt genom att arbeta med familjen och förbättra det sociala bandet med familjen kombinerat med andra insatser för att öka individens välbefinnande (Serie et al, 2010). Grunwald m.fl. (2010) studie visar som tidigare nämnt att riskfaktorer och aspekter som ökar risken för återfall i brott är bland annat de kaotiska situationer som ungdomar kan uppleva som råder inom familjen (Grunwald et al, 2010). Forskarna Lemos & Faisca (2015) menar i sin studie att familjerna behövs också stå i fokus när psykosocial intervention ges för att öka möjligheter och stöd för att ungdomen ska utöka sina sociala färdigheter och övervinna sina svårigheter, som minimerar risken för återfall i brott (Lemos & Faisca, 2015).

I Serie m.fl. (2010) har studerat insatsen kallas för GLM (Good lives model) insatsen visar positiva resultat. GLM är en insats som vidareutvecklat RNR-modellen. Insatsen fokuserar på ungdomens kriminogena behov och riskfaktorer. GLM-modellen menar på att effektiva insatser inte bara ska fokusera på ungdomens riskfaktorer utan också stärka individens kompetens för att möta personligt relevanta mänskliga behov som förbättrar ungdomens välbefinnande och kvalitet av livet. GLM har som mål att ungdomen ska ha bättre liv genom att minska risken för återfall i brott och ungdomen ska vara lyckligare snarare än mindre riskabelt. Genom att individen har välbefinnande kommer det bidra till större behandlingsmotivation och minska risken för återfall i brott. GLM började insatsen med vuxna lagöverträdare men har också använts som rehabiliteringsmodell för tonåringar. Under åren har ett ökande antal GLM-baserade insatser utvecklats för ungdomsbrottslingar och resultatet redovisas utifrån olika teman. De teman som framkom bestod av självupplevt välmåendebehov, behandlingsmål (formad av den unge själv tillsammans med institutionen) och de faktorer som påverkade deras behandlingsmotivation och rehabiliteringen.

Resultatet visar att välbefinnande var kopplad till behandlingsmål. De behov och mål som nämn var arbete/utbildning, lek och nöje, att ungdomarna fick känsla av handlingsfrihet, inre frid, gemenskap och kunskap. När ungdomarna upplevde att deras behov av specifika primära behandlingsmål uppfylldes gynnade det deras rehabiliteringsprocess och att uppnå sina mål minskade återfall i brott. Laglig sysselsättning och ekonomiskt oberoende var effektiv att minska återfall i brott i GLM-insatsen. Att arbeta mot ungdomens prosociala mål där exempelvis att få ett arbete och vara duktig i sitt arbete var positiv alternativ istället för att ungdomens skulle få tankar om att använda sig av olagliga medel. Att ha ett mål var viktigt för ungdomarna det kunde vara exempelvis arbete men också att hitta en bostad, dessa mål var särskilt viktigt för att hålla uppe motivationen för att hålla sig borta från brottsliga handlingar. Vidare beskriver studien att det var viktigt att skapa en stark, förtroendefull och positiv terapeutisk allians med personalen vilket ledde till att ungdomar hade motivation att genomgå behandling, positiva beteendeförändringar och mindre återfall i brott. Detta gällde både för vuxna och ungdomar. Att arbeta med prosociala relationer såsom exempelvis ungdomens vänner och familj sågs också som ett väsentligt inslag i motivation i behandling och rehabilitering. Kontakt med asociala vänner uppfattas som ett starkt inflytande på ungdomarnas beteende. Med prosocialt band kunde ungdomarna lättare att motstå antisociala människor. Ett annat exempel som visade positiv resultat var att ungdomar som gick med föreningar såsom idrottsklubbar eller föreningar som fokuserade på prosociala kontakter minskade engagemanget för att ungdomen skulle ha kontakt med asociala vänner. Enligt forskarna visade insatsen att kombinera RNR-modellen och GLM-modellen skulle kunna minska kriminogena risker och reducera återfall i brott (Serie et al, 2010).

I Engdahl & Lindgrens bok (2021) förklarar de Mertons teori anomibegreppet. Vilket innebär att människor är starkt upptagna att nå ett mål och allt annat blir sekundärt. Det kan vara till exempel det Serie m.fl (2010) förklarar i sin studie att ungdomarna upplevde att uppnå sina mål som kunde vara att få sysselsättning eller vara duktig i sitt arbete var positiv. När ungdomarna upplevde att deras behandlingsmål uppfylldes gynnade det deras rehabiliteringsprocess och att uppnå sina mål minskade återfall i brott (Serie m.fl, 2010). Vidare skriver Engdahl & Lindgren att anomibegreppet menar att när individen inte lyckas med att nå sina mål pressas individen till en viss riktning som ger upphov till anomi och avvikande beteende, där individen kan begå brott. Detta beror på att individen inte känner att den lyckas och kan anse sig själv vara otillräcklig. När människor hamnar i ett anomtillstånd är vi så pass upptagna att nå detta målet att det händer att vi glömmar de moraliska regler och lagar som vi annars funderar över för att nå målet (Engdahl & Lindgren, 2021). När ungdomarna har stöttning och hjälp via insatser kan det vara enklare att vara upptagen på ett mål genom ändå bli påmind om moraliska regler och lagar.

Coldiron m.fl. (2019) studerade hur omslutande vårdsamordning för ungdomar med allvarliga känslomässiga och beteendemässiga problem kunde vara effektiva. Studien gjordes i USA och insatsen som de studerade heter Wraparound program (WA). Insatsen är en intensiv teambaserad vårdkoorderingsprocess för utveckla individualiserade vårdplaner för ungdomar. I insatsen arbetar de bland annat med ungdomens skolgång, familjen, arbetssysselsättning, egen bostad och umgänge. Studien visade att insatsen hade stora till medelstor effektivitet i reducering för återfall i brott jämfört med ungdomar som fick behandling som vanligt (ungdomar i ungdomsanstalt exempelvis). Vid uppföljning visade det sig att ungdomarna

återföll betydligt färre gånger än de som hade behandling som vanligt och ungdomarna visade individuell förbättring (Coldrion et al, 2019).

Program som var inriktade för ungdomens psykiska hälsa har visat sig vara effektiva på återfallsfrekvensen (Collins et al, 2011). Behandling av narkotikaproblem hos frihetsberövade ungdomar kunde minska risken för återfall i narkotikarelaterat brott. Den största återfallsrisken är psykiatriska diagnoser med narkotikamissbruk som ökar specifikt återfall vilket är alltså viktigt att ha insatser för att ungdomen ska uppnå drogfrihet (Collins et al, 2011).

5.2.2. Gemenskap och känsla av sammanhang

Resultat i en svensk studie visar att långsiktiga förändringar i ungdomars sociala relationer och dagliga rutinaktiviteter är en förklaring på nedåtgående trenden i brottsligheten (Svensson & Oberwittler, 2021). De stöder påståenden om att nedgången att ha vänner som inte utför brottsliga handlingar minimerar risken för återfall i brott och att begå brott. Ungdomar som har strukturerad fritidssysselsättning minimerar risken för att utföra brottsliga handlingar. Studien ger förståelse för vad som är brottsminskning och långsiktiga förändringar i kriminellt beteende och vilka aspekter i ungdomarnas liv som motverkar brottslighet. När ungdomar känner sammanhang i skolan, sina rutinaktiviteter, övervakning av föräldrar och positiva sociala relationer innebar det att minimering för risken att återfalla i brott eller att utföra brott överlag (Svensson & Oberwittler, 2021). I en annan studie beskriver forskarna Bekbolatkyzy m.fl. (2019) att ungdomar som har mindre färre kriminella jämnåriga är mindre benägna att hamna i kriminalitet och framförallt i våldsbrott jämfört med ungdomar som hade mer brottsliga kamrater (Bekbolatkyzy et al, 2019). I ett program riktad med RNR-modellen för unga brottslingar och förhindra ihållande brottslighet har resultatet visat att om det finns insatser med ungdomens familj, skolgång och umgänge minskar det fortsatt brottslighet med 72 % av 300 ungdomar. När insatser fokuserar på ungdomens band med familjen och vänner minimerar det risken för återfall i brott (De Vries et al, 2017).

I en annan studie undersökte forskarna Grundwald m.fl. (2010) om grannskapssammanhang kan vara förebyggande för att ungdomar inte ska återfalla i brott, studien gjordes i USA. Studien analyserade data från cirka 7000 ungdomar och resultaten tyder på att det varierar mellan olika typer av brott. Faktorer som grannskapssammanhang visade sig vara effektivt är gällande drogförebyggande men inte signifikant effektiv för ungdomar som döms för våldsbrott, egendomsbrott eller att den är en samlad återfallsåtgärd. Att vara delaktig i en social kontext var betydande faktor för att ungdomar att återfalla i brott, framförallt narkotikabrott. Det gäller narkotikaförsäljning och bruk av narkotika bland ungdomar. Genom grannskapssammanhang minimerar dessa kriminella grupper sina narkotikaorganisationer att befinna sig på vissa platser och grannskapsförhållande blockerar att dessa grupper fångar in ungdomar och skapar möjligheter för ungdomarna att utföra brottsliga handlingar. Dock visar inte grannskapet inte minimera risken för återfall i brott gällande våldsamma ungdomsbrott. Grundwald m.fl. kunde se att andra studier har identifierat ett samband mellan fattigdom och våldsbrott (Grundwald et al, 2010).

5.3. Ej effektiva insatser

I detta delkapitel fokuserar jag på insatser som inte är effektiva.

5.3.1. Fängelse

Prop m.fl. (2023) har gjort en studie i Nederländerna vars syfte var att undersöka om dömda unga vuxna med ungdomspåföljder är mer effektiv för att minska återfall i brott jämfört med vuxenpåföljd. Ungdomspåföljder var samhällstjänst, villkorligt och ovillkorligt ungdomsfängelse och ungdomsfängelse separat (placering via socialtjänst). Resultatet visar att eftersom ungdomspåföljderna hade sin pedagogiska karaktär så var ungdomspåföljder mer effektiva när det gäller att minska återfall i brott jämfört med påföljder för vuxna. Sanktioner med avskräckande karaktär visade sig inte vara alls effektiva eller hade för små effektivitet, det kunde till och med vara mer kontraproduktiva effekter där fler ungdomar återföll i brott. Detta gäller fängelser som inte hade pedagogisk karaktär i ungdomspåföljderna som visade mindre effekt eller inga alls (Prop et al, 2023). I en annan studie har forskarna jämfört omslutande vårdsamordning med ungdomar i fängelse och andra påföljder vid brott i USA (Coldiron et al, 2019). Resultatet visade att de som fick TAU (fängelse och andra ungdomspåföljder) var mer benägna att återfalla i brott än ungdomar som fick pedagogiska insatser så som ett team som arbetar med individualiserad vårdplan med familjens nätverk och individens behov till exempel skola, utbildning, arbete, bostad etc. (Coldiron et al, 2019). Enligt författarna Engdahl och Lindgren (2021) kan händelser och erfarenheter som ses negativt för den enskilda individen innebära att individen utför brott och leda till utsatthet och där sedan individen utövar våld. Forskaren Agnew har kartlagt en del händelser och erfarenheter som ses negativt och exempelvis var erfarenheten att individen blivit utsatt för överdriven bestraffning och oberäkneliga händelser som en erfarenhet som ledde till negativa känslor. Detta kan leda till att individen utövar våld och individen har enklare att utföra brott utan att tänka på hur det påverkar omgivning (Engdahl & Lindgren, 2021). Detta kan kopplas till att ungdom fått fängelse och ungdomen ser det som överdriven bestraffning och en oberäknelig händelse.

5.3.2. Pedagogisk karaktär

Pedagogisk karaktär som saknar strukturerat och tydligt terapeutisk interventionsmetod visar inte vara effektiva enligt studien som De Vries m.fl. (2017) gjort. De allmänna coaching stil (rådgivning till ungdomar) visade inte heller vara effektiva för att minska brottsligt beteende på lång sikt. Det visar sig också att det är bara en minoritet av de europeiska interventionerna som ansluter sig nära RNR-principerna och många ungdomar hamnade i ungdomskriminalvård. Ungdomar som har högre risk för återfall i brott kan behöva en mer långvarig och mer specialiserad intervention. Genom exempelvis att följa riskprincipen (RNR-modellen) kan insatser förbättras enligt denna studie (De Vries et al, 2017).

I en studie i Sverige av multisystemisk terapi (MST) har det visat sig vara lika effektiv som TAU (Löfholm et al, 2009). MST har visat sig vara effektiv i USA samt i Norge och forskarna ville se om MST skulle vara effektiv i Sverige. MST är en intensiv familje- och samhällsbaserad behandling för ungdomar med allvarliga kliniska problem som inkluderar kriminellt beteende, våld, substansanvändning och seriösa känslomässiga störningar. I MST tillhandahåller

tjänster baserat på familjens behov och terapeuter är tillgängliga 24 timmar om dygnet, sju dagar i veckan. Genom att arbeta med föräldrar, skolan och andra strävar MST efter att omstrukturera för stödja prosocial utveckling och minska brottsligt beteende. I Kanada kunde de inte se effektiva resultat och den är mer vanlig i USA och Norge för de har fått bättre effektivitet. Forskarna följde upp efter 24 månader och resultatet visade att MST inte var mer effektiv än TAU i Sverige. Detta innebär att pedagogisk karaktär visar vara effektiv när den är strukturerad. Dock visar en tredjedel av denna målgrupp har andra familjebaserade insatser vilket MST också har. En annan orsak att Sverige inte fått lika mycket effektivt som USA och Norge är att i Sverige byggs det på frivillighet och rehabilitering medan ungdomsbrottslingar i USA döms för det i ungdomsdomstolen, vilket är riskfaktor i sig. En metaanalys visar exempelvis att ungdomsrättsystemet har sämre effekt än behandling som förmedlas av andra institutioner. I USA tänker de straffa mer än rehabilitera. Vilket dessa skillnader kan inverkan på den anhörige i effektiviteten av TAU i Sverige jämfört med USA. MST visade enbart en generell minskning av psykiatriska problem och antisociala beteende jämfört med de andra deltagarna som hade TAU. Det fanns inga signifikanta skillnader och avsaknad av behandlingseffekt därav (Löfholm et al, 2009).

I en annan studie har forskarna haft en kontrollerad studie med 24 månader uppföljning om KBT skulle vara effektiv med ungdomar (Lardén et al, 2021). I studien hittade inte forskarna additiv effektiv av individuell KBT utöver deltagarna som hade TAU för unga våldsförbrytare. De fann tre huvudsakliga fynd. Först fann studien betydande före till efterbehandling förbättringar av självrapporterat beteendeproblem, aggression poäng (poäng som indikerar aggressionsproblematik) och antisociala kognitioner för både KBT+TAU men endast TAU visar inga meningsfulla skillnader mellan behandling. Studien kunde inte fastställa riskreducerande effekter enbart på KBT-behandling på aggressionspoäng vid 12 månader eller data vid registrerade återfall i brott. Inte heller hittade studien riskreducerande effekter när de tittar på hela uppföljningsperioden 12 och 24 månader efter frigivning. KBT hade småeffekter framför TAU. Det innebär att endast KBT som insats för individen inte är effektiv och det behövs arbeta med helheten (familjeband, skola etc) för att insatsen ska vara effektiv (Lardén et al, 2021).

5.3.3. Framtiden

I en vinjettstudie för att se hur socialsekreterare bedömer i Sverige gällande ungdomar med missbruk, kriminellt beteende och psykisk ohälsa visar enkätstudien att det finns svårigheter att koppla behoven till evidensbaserade insatser (Åström et al, 2012). Det finns behov av ökad kunskap om evidensbaserade metoder och mer strukturerade tillvägagångssätt för att utvidga grunden för beslutfattande. Studien fokuserade på socialsekreterarens bedömningar av insatser för ungdomar och deras beslutfattande om behandlingsinsatser för att minska dessa problem. Resultatet visar att socialsekreterarna nästan alltid ansåg att ungdomen lider av psykiska svårigheter även om vinjetten inte beskrev det. Socialsekreterarna var skickliga att avgöra aktuellt problem som ungdomen hade, men hade en tendens att överskatta påstådda icke allvarliga problem. Socialsekreterarna gjorde ingen skillnad mellan ungdomar med ett enda problem och ungdomar med en omfattande uppsättning av problem och när det kommer till ingripande av insatser. De valde ofta ingripa med

interventioner som egentligen inte var nödvändiga (låga problem). En förklaring kan vara att det finns bristande utbildning i bedömning, förståelse för att skilja mellan problem, svårighetsgrad och varaktighet. Studier visar att personer med hög risk för återfall i brott ska ha intensiv behandling och de med låg risk ska istället ha minimal behandling. Detta kan innebära potentiellt vara skadligt eftersom de ungdomar som är låg risk för återfall i brott inte ska behöva att samhället ingriper. Det skulle också tömma de knappa resurser som borde vara för de som verkligen behöver hjälp av socialtjänsten. Deltagarna verkar inte dela samma syn på vilken insats som ska rekommenderas för olika problemprofiler, även om de presenteras med samma data. Det vanligaste insatsen var remiss till missbruksmottagning eller till BUP. Detta kan tyckas rimligt eftersom insatser finns för missbruk och det problemet som beskrivs i vinjetten. Dock mindre effektivt när det gäller för personer med kriminellt beteende. Olika former av KBT tillsammans med familjeorienterade insatser och missbruksbehandling exempelvis är effektiva men rekommenderades inte för unga lagöverträdare. Det kan också innebära att de förlitar sig på de insatser som de är bekanta med och vad kommuner kan erbjuda vilket faller på att ungdomarna inte får interventioner som ska vara effektiva (Åström et al, 2012).

Löfholm m.fl. (2009) studie om MST menar forskarna också att det är bättre med en grundlig förståelse för aktuella insatser, inklusive effektivitet innan nya tillvägagångssätt implementeras. Forskarna menar att det finns behov av en förståelse för den aktuella statusen av insatser innan en ny intervention förs in men det behövs också visa vilka behandlingar som är effektiva för rätt insatser ska rekommenderas (Löfholm et al, 2009).

Blonigen (2009) menar i sin studie att de flesta ungdomar slutar att återfalla i brott ju äldre de blir och då behövs det mer forskning och direkt undersökning på normativa förändringar i personligheten för att också kartlägga rätt insatser i rätt tid. Förändringar i personligheten kan spela stor roll för att individen ska avstå från brott. Plötslig dödlighet, skilsmässa, yrkesmässiga prestationer (även skolgång) kan bidra till en orsak för kriminellt beteende eller förklaring till personlighetsförändring, detta gäller oavsett ålder. Personlighet och individuella skillnader är inte fasta attribut eftersom det kan ske livsförändringar senare i livet som leder till en brottslig handling eller att individen avstår från brott. Personlighetsdrag bör ses som dynamiska konstruktioner som kan förklara både stabilitet och förändring i brottslighet under livslängden (Blonigen, 2009).

Andrews & Dowden (2007) menar också i sin studie att det behövs kunskap i rättsväsendet (domstolar, polis etc.) också gällande riskfaktorer och individens behov för att rätt påföljd ska vara effektiv och för att individen inte ska återfalla i brott. Forskarna menar att den allmänna personligheten och socialpsykologin ligger bakom RNR-modellen som inser vikten av de personliga, mellanmänskliga och relativt automatiska källorna till kontroll över mänskligt beteende som kraften i kognitiva, sociala lärandemetoder till interpersonell påverkan i många sociala miljöer. Genom att rättsväsendet och domstolarna har kunskap om risk- och behovsfaktorer kan brottsförebyggande åtgärder bli effektivt. Både på individnivå men också på samhällsnivå. Ett exempel är att instrument om risk-/behovspoäng bör implementeras för att se hur omfattande en insats ska vara när individen ska lagföras (Andrews & Dowden, 2007).

6. Diskussion

Denna studie hade som syfte att få fördjupad kunskap gällande vilka aspekter som ökar risken för återfall i brott för unga lagöverträdare samt vilka aspekter som behandlingsinsatser behöver fokusera på för att minimera risken för återfall i brott. Studiens syfte besvaras med frågeställningarna:

- **Vilka aspekter ökar risken för återfall i brott för unga lagöverträdare?**
- **Vilka aspekter bör behandlingsinsatser fokusera på för att minimera risken för återfall i brott för unga lagöverträdare?**

Studien genomfördes genom litteraturoversikt där resultatet inhämtades från peer-reviewed granskade vetenskapliga artiklar. Denna studie är relativt liten studie för att komma fram till ett resultat som kan generaliseras till en större population, men jag har genom den här studien utökat mina kunskaper inom området. Genom utökade kunskaper har jag vision om att kunna arbeta med brottsförebyggande arbete inom framtiden för att belysa problematiken inom vårt samhälle. Resultatet visar att de aspekter som ökade risken för återfall i brott för unga lagöverträdare var ungdomens ålder, historia av antisocialt beteende, antisocialt personlighetsmönster, antisocial kognition, antisocialt umgänge, familjen, skola/arbete, fritidssysselsättning och alkohol- och narkotikamissbruk.

Aspekten åldern förklarade att ungdomsbrottslighet är på toppen i den så kallade ålder-brottskurvan. Studier visar att vara delaktig i brott är vanligast bland människor som befinner sig i ungdomsåren till ungvuxen. Därefter minskar delaktigheten i brott och de flesta människor avstår från kriminalitet och återfaller inte i brott. Antal ungdomar som begår brott i Sverige har minskat (resultat från 2021). Ungdomar är dock fortfarande högst upp i ålders-brottskurvan i Sverige också men succesivt går det nedåt. Det betyder att det skett en förändring i Sverige. Åldern kan också förklaras utifrån att ungdomars hjärnor inte är färdigutvecklade (se bakgrund) och att ungdomar inte tänker lika mycket på långsiktiga konsekvenser som vuxna gör.

Aspekten historia av antisocialt beteende innebär riskfaktor med att ha en tidig och fortsatt antisocialt beteende vilket ökar risken för återfall i brott. Tidiga ingripande skulle innebära att minska återfall i brott med upp till 35 procent. De forskarna konstaterar är att historik av antisocialt beteende kan innebära att individen bedöms som högre risk för återfall i brott då ungdomen inte ändrat sitt beteende utifrån de normativa förändringarna i personligheten. Ålderaspekten tar upp att de flesta ungdomar slutar begå brott men att det finns de som fortsätter. Forskare har dock inte kunnat kartlägga att enbart historia av antisocialt beteende är orsaken till att individen återfaller i brott. Ungdomar som begår brott har oftast flera aspekter kombinerad som ökar risken för återfall i brott. Det behövs mer forskning inom den här aspekten om varför vilka ungdomar som är mer avvikande än andra ungdomar. Det är svårt att forska kring då ungdomar har normativt mer avvikande beteende än vuxna. Med kunskaper om ålder, aspekter och effektiva insatser visade resultatet på att de insatser som var mest effektiva var de som kunde reducera aspekterna som ökade risken för att begå brott bland ungdomar.

Aspekten antisocial kognition handlade om individens kriminella attityder och värderingar. Kriminella attityder och värderingar kunde ses hos de som höga stressfaktorer och missbruk som kunde leda till att individerna upprätthåller kriminella attityder och värderingar. I Sverige kunde studie se att nedgång i kriminella attityder och värderingar som exempelvis negativ attityd till brottsliga handlingar hade samband med att ungdomskriminalitet minskat i Sverige. De negativa attityderna till kriminella handlingar kunde förklara 57 procent av nedgången i ungdomsbrottslighet. Aspekten antisocialt umgänge innebär att ungdomen har vänner som är kriminella eller har vänner som stödjer kriminella handlingar. Studier visade att ju fler vänner ungdomar har som är jämnåriga och utför kriminella handlingar, desto större risk att återfalla i brott.

En stor inverkan och aspekt handlade angående om hur miljön i familjen kan påverka ökning för att ungdomen ska återfalla i brott. Det kanske inte är så konstigt då barn och unga ägnar sig den största delen av sin tid hemma och i skolan. Familjeproblem, föräldrakonflikt, frånvaro av en fadersfigur, bevittna våld, drogberoendeföräldrar etc. är erfarenheter och händelser i ungas liv som är negativa och kan påverka att barn och unga begår brott och återfaller i brott. Samtidigt är också familjen väldigt viktigt i återfallsförebyggande insatser. Insatser som arbetade med familjebandet reducerade risken att återfalla i brott. Exempelvis kan övergrepp på ungdomen inom familjen öka risken att begå brott med 40 %. Alkohol introduceras oftast för första gången inom familjen för den unge som sedan ökar risken att utveckla alkoholberoende som kan leda till våldsamt beteende och att lättare att begå brott. Föräldrars brottslighet ökar också risken att barnet ökade risken att återfalla i brott. Tidiga negativa erfarenheter ökade också risken att ungdomen hade svårt med sin skolgång. Detta kunde kopplas till strain teorin om att negativa händelser och erfarenheter innebär också ett tillstånd för individen att lättare kunna begå brott utan att ta hänsyn hur det påverkar sociala omgivningen.

Ungdomar som inte trivs i skolan på grund av exempelvis mobbning, har svårt med skolgången där ungdomen inte lyckats uppnå kraven eller att individen umgås med personer som utför brottsliga handlingar i skolan är aspekter som ökar risken för återfall i brott och/eller begå brott. Ungdomar som hoppar av skolan har även i högre utsträckning psykisk ohälsa. När detta sker kan det vara effektivt att reducera återfallsrisken genom att ungdomen får byta skola. Andra effektiva insatser är att ungdomen uppnår skolkraven och lyckas ta utbildning. Att nå sina mål kunde kopplas till Mertons anomiteori som handlar om att individer som inte lyckas att nå sina mål har i högre grad risk att begå brott. Ungdomar som hade ostrukturerad rutinaktiviteter hade också i högre grad att begå brott. Fungerande fritidssysselsättning är en aspekt som bör arbetas med när det gäller att reducera återfallsrisken. Ungdomar som hade alkohol- och narkotikamissbruk ökade risken för återfall i brott. Alkoholen kunde påverka ungdomarnas humör där de fick en ökad självsäkerhet som ledde till brist på rädsla samt ökad aggressivitet. Förändringar i alkoholkonsumtionen med utökad konsumtion ledde till att ungdomar fick sämre relation med familjen och vänner som inte utför brott. Ungdomarna hittade istället ny referensgrupp där de hade umgänge med kriminella. Missbruksproblematik med narkotika ökade återfallsrisken med 33,6 % i USA. Ingen aspekt påvisar att psykiska störningar skulle vara ett incitament till ökad risk för återfall i brott men däremot samsjuklighet ökade risken för återfall i brott.

Andra insatser som var effektiva var insatser som involvera familjen i insatserna. Insatserna skulle kunna minska återfall i brott med 30 % om insatserna involverar familjen. Insatser som fokuserar på välbefinnande och tillfredsställelse hos ungdomarna minimerade risken att återfalla i brott. Motivation hos individen är en viktig aspekt för att kunna ta in behandlingsmålen och insatserna som är riktad mot riskfaktorerna.

En slutsats kring effektiva insatser var insatser som kombineras och riktar sig mot de aspekter som ökar risken för återfall i brott för den specifika ungdomen. Att reducera förekomsten av aspekter med riskfaktorer för att begå brott bör vara fokuset på. Det kan handla om åtgärder som stärker föräldraförmågan, skolgången, att hitta en bostad, framtidsvisioner, att ungdomen uppnår sina mål, välbefinnande etc. Både skolan och föreningslivet är också en viktig aspekt för att ungdomen ska ha sunda vänner runt sig. Känsla av gemenskap och sammanhang kan minska återfall i brott för ungdomen för vissa brott. Exempelvis narkotikabrott kan minskas med grannskapsförebyggande arbete. Gemenskap och tillhörighet i familjen minskar också återfall i brott.

Effekter som inte visade sig vara effektiva var att ungdomar som döms till fängelsestraff inte återfaller i mindre utsträckning. Studier visar att insatser vars syfte är att avskräcka inte hade någon effekt. De påföljder med fängelsestraff som hade pedagogisk karaktär kunde se en liten mindre reducerande i återfall i brott. Utan pedagogisk karaktär hade fängelsestraff ingen effekt alls och kunde till och med vara kontraproduktivt (fler återfall i brott). KBT och MST visade inte en minskning i återfall i brott i den större gruppen jämfört med de som fick insatser som vanligt. Insatser som inte hade strukturerad och tydlig terapeutisk interventionsmetod (pedagogisk karaktär) var inte effektiva. Exempelvis allmän coaching stil (rådgivning) är inte effektivt. Genom att fler insatser tar sig närmare RNR-modellen kan insatser förbättras såsom strukturerad och tydlig terapeutiska insatser.

För framtiden behövs det också att beslutsfattare har mer kunskap om aspekter som ökar risken för återfall i brott. I en studie i Sverige resulterade i att socialsekreterare hade för lite kunskap angående vilka insatser som var effektiva. Det kan innebära att socialsekreterarna förlitar sig på de insatser som de är bekanta med och det kommunerna kan erbjuda, vilket faller på ungdomen som inte får rätta interventioner som ska vara effektiva. Det är inte enbart inom socialtjänsten det behövs kunskap. Även rättsväsendet (domstolar, polis etc.) behöver också mer kunskap om aspekter som ökar risken för återfall i brott och effektiva insatser för att rätt påföljd ska dömas ut för ungdomen. Det kan vara svårt att alla ska ha denna kunskap men ett förslag kan vara exempelvis att forskning inom rätt instrument gällande risk-/behovspoäng bör implementeras för ungdomar för att se hur omfattande en insats ska vara. Acta Publica skriver i sin rapport att de som avtjänar slutna ungdomsvård och är mellan 15–17 års har en återfallsstatistik på 72 procent vilket är alldeles för hög siffra. Jag hoppas att inom framtiden att utveckling sker där ökad kunskap om aspekter som ökar för risken för återfall i brott samt att det förbättras inom behandlingsinsatsers effektivitet.

Referenser

Acta Publica, Dömda till vård, Rapport 2023:05, Hämtad 2024-03-31:
<https://actapublica.se/nyheter/rapport-domda-till-varld/>

Andrews. D.A. & Dowden. C (2007), *The Risk-Need-Responsivity Model of Assessment and Human Service in prevention and corrections: Crime-prevention Jurisprudence*, Canadian Journal of criminology and criminal justice, Volume 49 number 4 pp. 439-464, Hämtad 2024-04-20:
<http://dx.doi.org/10.3138/cjccj.49.4.439>

Arksey H, O'Malley L, (2005) Scoping studies: towards a methodological framework. *International Journal of Social Research Methodology*, 8 (1) 19–32. Hämtad: 2024-04-06:
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1364557032000119616>

Bekbolatkyzy. D.S., Yerenatovna. D.R., Maratuly. Y.A., Makhatovna. A.G. & Beaver. K.M. (2019), *Aging out of adolescent delinquency: Results from a longitudinal sample of youth and young adults*, Journal of criminal justice 60 pp. 108-116, Hämtad 2024-04-15: <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2018.09.001>

Bergmark. A, Berkgmark. Å, Lundström. T (2011), Evidensbaserat socialt arbete – teori, kritik, praktik, s. 59-62, Stockholm: Natur & Kultur Regeringen, Kommittédirektiv, Dir. 2023:112, 2023-07-06, Hämtad 2024-03-01:
[skarpta-regler-for-unga-lagovertradare-dir-2023-112.pdf \(regeringen.se\)](https://www.regeringen.se/491311/1-112)

Blonigen. D.M (2009), *Explaining the relationship between age and crime: Contributions from the developmental literature on personality*, Clinical Psychology review 30 pp. 89-100, Hämtad 2024-04-15:
<https://doi.org/10.1016/j.cpr.2009.10.001>

Brå (Brottsförebyggande rådet), *Skolundersökning om brott 2021 – Om utsatthet för och delaktighet i brott*, Rapport 2022:5, Hämtad 2024-04-16:
<https://bra.se/download/18.33b9c14e18388dc6ba21123c/1671713749540/2022%205%20Skolundersokningen%20om%20brott%202021.pdf>

Brå (Brottsförebyggande rådet), *Forskning om ålder och brott samt dess betydelse för brottsprevention*, Rapport 2024:1, Hämtad 2024-04-20:
https://bra.se/download/18.2b1e187718d8756118ba51d/1709194728721/2023_1-Forskning-om-alder-och-brott.pdf

Carlsson. C & Sivertsson. F (2020), *Age, Gender, and Crime in Stockholm Birth Cohort to Age 64*, Journal of developmental and Life-course criminology 7:pp 359-384, Hämtad 2024-04-15: <https://doi.org/10.1007/s40865-021-00172-w>

Coldiron. J.S, Hensley. S.W, Parigoris. R. M & Bruns. E.J (2019), *Randomized control trial findings of a wraparound program for dually involved youth*, Journal of emotional and behavioral disorders Vol 27(4) pp 195-208, Hämtad 2024-04-20:
[Randomized Control Trial Findings of a Wraparound Program for Dually Involved Youth - Jennifer Schurer Coldiron, Spencer W. Hensley, Ryan M. Parigoris, Eric J. Bruns, 2019 \(sagepub.com\)](https://doi.org/10.1177/1063426919854444)

- Collins. O, Vermeiren. R, Vahl. P, Markus. M, Broekaert. E, Doreleijers. T (2011), *Psychiatric disorder in detained male adolescents as risk factor for serious recidivism*, The canadian journal of psychiatry, Vol 56, No 1 pp. 44-50, Hämtad: 2024-04-02: <http://dx.doi.org/10.1177/070674371105600108>
- D' Cruz. H & Jones.M, (2014), *Social work research in practice*, 2nd edition, s. 67-73, s. 133-155, London: SAGE
- De Vries. S.L.A., Hoeve. M, Wibbelink. C. J.M., Asscher. J.J. & Stams. G-J. J.M (2017), *A randomized controlled trial of the effectiveness of the youth crime prevention program 'New Perspectives' (NP): Post-treatment changes and moderator effects*, Children and Youth Services Review 82 pp 413-426, Hämtad: 2024-04-02: <http://dx.doi.org/10.1016/j.childyouth.2017.10.011>
- Engdahl. O & Lindgren. S-Å (2021), *Varför begår människor brott? Samhälls- och beteendevetenskapliga svar på kriminologins grundfråga*, andra upplagan, s. 27-49, Lund: Studentlitteratur AB
- Forsberg . C & Wengström. Y (2016), *Att göra systematiska litteraturstudier*, fjärde upplagan, s 170-179, Stockholm: Natur & Kultur
- Gilje. N & Grimen. H (2007), *Samhällsvetenskapernas förutsättningar*, s. 172 176, Göteborg: DAIDALOS
- Grunwald. H.E., Lockwood. B, Harris. P.W & Mennis. J (2010), *Influences of neighborhood context, individual history and parenting behavior on recidivism among juvenile offenders*, Springer Science+Business Media, pp 39: 1067-1079, Hämtad: 2024-04-03: <https://doi.org/10.1007/s10964-010-9518-5>
- Jackson-Roe. K, Murray. C & Brown. G (2015), *Understanding young offenders' experiences of drinking alcohol: An interpretative phenomenological analysis*, Drugs – education, prevention and policy 2015:22(1): pp 77-85, Hämtad 2024-04-02: <https://doi.org/10.3109/09687637.2014.973371>
- Hydén. M (2016), *Evidence-based social work på svenska – att sammanställa systematiska kunskapsöversikter*, Social vetenskaplig tidskrift, Vol 15 Nr 1 (2008) s. 8-12, <https://doi.org/10.3384/SVT.2008.15.1.2580>
- Kvale. S & Brinkmann. S, (2015) *Den kvalitativa forskningsintervjun*, s. 241-244, Lund: Studentlitteratur
- Kriminalvården (2011), *Matchning av klienter till IDAP*, s.7 Hämtad: 2024-05-02: [Protokoll \(kriminalvarden.se\)](http://www.kriminalvarden.se/protokoll)
- Kriminalvården (2011), *Antisocialt beteende; biologiska och psykosociala markörer samt psykiatrisk samsjuklighet*, Projektnummer: 2008_70 s.6, Hämtad 2024-05-01: [PSYKISK HÄLSA HOS HÄKTADE MED RESTRIKTIONER \(kriminalvarden.se\)](http://www.kriminalvarden.se/psykisk_halsa_hos_haktaede_med_restriktioner)
- Kriminalvården (2019), *Utvärdering av den prediktiva validiteten för RBM-B*, s. 5-6, Hämtad 2024-05-05:

https://www.kriminalvarden.se/globalassets/publikationer/forskningsrapporter/utvardering_rbm-b_prediktiv_validitet.pdf

Kriminalvården (2024), Behandlingsprogram, Hämtad 2024-03-05:

[Behandlingsprogram - Behandling och vård | Kriminalvården \(kriminalvarden.se\)](#)

Kriminalvården (2024), *RBM risk-, behovs- och mottaglighetsprinciperna*, Hämtad 2024-04-14:

https://www.kriminalvarden.se/globalassets/publikationer/kartlaggningar-och-utvarderingar/kv_rbm_a5_folder_print.pdf

McMackin. R, Tansi. R & LaFratta. J (2004), *Recidivism among juvenile offenders over periods ranging from one to twenty years following residential treatment*, Journal of Offender rehabilitation, Vol. 38 (3) Pp 1-15, Hämtad 2024-04-03: https://doi.org/0.1300/J076v38n03_01

Lardén. M, Högström. J & Långström. N (2021), *Effectiveness of an individual cognitive-behavioral intervention for serious, young male violent offenders: randomized controlled study with twenty-four-month follow-up*, Frontiers in Psychiatry Vol 12 pp. 1-14, Hämtad 2024-04-20: <https://doi.org/10.3389/fpsy.2021.670957>

Lemos. I & Faisca. L (2015), *Psychosocial adversity, delinquent pathway and internalizing psychopathology in juvenile male offenders*, International Journal of Law and Psychiatry 42-43 pp. 49-57, Hämtad 2024-04-03: <http://dx.doi.org/10.1016/j.ijlp.2015.08.007>

Löfholm. C.A., Olsson. T., Sundell. K., & Hansson. K (2009), *Multisystemic therapy with conduct-disordered young people: stability of treatment outcomes two years after intake*, Evidence & Policy vol 5 no 5 pp. 373-397, Hämtad 2024-04-03: <https://doi-org/10.1332/174426409X478752>

Prop. L. J.C., Van der Laan. A. M., Beerthyzen. M.G.C.J, Barendregt. C.S & Van Nieuwenhuizen. C (2023), *Sentencing young adults with juvenile sanctions in The Netherlands: increasing risk or no differences on the chance of recidivism*, Journal of Experimental Criminology, pp 1-24, Hämtad: 2024-04-03: <https://doi.org/10.1007/s11292-023-09593-7>

Regeringen, Kommittédirektiv, Dir. 2023:112, 2023-07-06, Hämtad 2024-03-01: [regeringen.se/contentassets/8cf67cb890304d0490764abe2d4df921/skarpta-regler-for-unga-lagovertradare-dir-2023-112.pdf](https://www.regeringen.se/contentassets/8cf67cb890304d0490764abe2d4df921/skarpta-regler-for-unga-lagovertradare-dir-2023-112.pdf)

Serie. C. M. B., De Ruiter. C, Pleysier. S & Put. J (2023), *Self-perceived views on offender rehabilitation in detained adolescent boys: a qualitative analysis in the context of the good lives model*, Frontiers in Psychology, pp 1-18, Hämtad 2024-04-03: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1153093>

Svensson. R & Oberwittler (2021), *Changing routine activities and the decline of youth crime: A repeated cross-sectional analysis of self-reported delinquency in Sweden, 1999-2017*, Criminology 2021, 59 pp 351-386, Hämtad 2024-04-15: <https://doi.org/10.1111/1745-9125.12273>

Socialstyrelsen (2008), *Insatser för unga lagöverträdare*, Artikelnr: 2008-126-58, Hämtad 2024-03-01: [Insatser för unga lagöverträdare \(socialstyrelsen.se\)](https://socialstyrelsen.se/insatser-for-unga-lagovertradare)

Socialstyrelsen (2020), *Barn och unga som begår brott – Handbok för socialtjänsten*, s. 1-10, s. 70-78, Hämtad 2024-05-01: [Barn och unga som begår brott – Handbok för socialtjänsten \(socialstyrelsen.se\)](https://socialstyrelsen.se/barn-och-unga-som-begar-brott-handbok-for-socialtjansten)

Socialstyrelsen (2021), *Ungdomsövervakning*, Meddelandeblad Nr 1/2021, januari 2021, hämtad 2024-05-15: <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/meddelandeblad/2021-1-7184.pdf>

Thodelius. C & Ceccato. V (2022), *Kriminologiska perspektiv på situationsbaserad brottsprevention*, s. 30-31, Stockholm: Liber

Umeå universitet, *Pedagogik*, hämtad 2024-05-20: [Pedagogik \(umu.se\)](https://umu.se/pedagogik)

Van Hazebroek. B.C.M., Blokland. A.A.J, Wermink. H.T., De Keijser. J.W., Popma.A & Van Domburgh. L (2019), *Delinquent development among early-onset offenders – Identifying and Characterizing trajectories based on frequency across types of offending*, Criminal Justice and behavior Vol 46, No 11, pp. 1542-1565, Hämtad 2024-04-15: <https://doi.org/10.1177/0093854819876306>

Vetenskapsrådet. (2017). God forskningssed, s 1-76, Hämtad 2024-04-07: https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1555332112063/Godforskningssed_VR_2017.pdf

Wilson. J.J., Rojas. N., Haapanen. R., Duxbury. E., & Steiner. H (2001), *Substance abuse and criminal recidivism: A prospective study of adolescents*, Child Psychiatry and Human development, Vol 31(4) pp. 297-312, Hämtad: 2024-04-02: <https://doi.org/10.1023/A:1010234422719>

Åström T., Jergeby. U, Andershed A-K & Tengström. A (2012), *Social workers' assessments of needs and interventions for adolescents with substance misuse problems, criminal behavior and mental health difficulties: a vignette study*, European Journal of Social work, Vol. 16, No. 5, pp 635-650, Hämtad: 2024-04-02: <https://doi.org/10.1080/13691457.2012.724384>

BILAGOR

Bilaga 1

Söktabell

Datum	Databas	Sökord	Begränsningar	Antal träffar	Antal lästa abstrakt	Granskade artiklar	Antal valda artiklar
240402	Ebsco	Criminal behaviour + adolescence + treatment	Peer review + 1994-2024	526	3	0	0
240402	Ebsco	Criminal behaviour + adolescence + treatment + attitudes	Peer review + 2013-2024	13	4	2	1
240402	Ebsco	Crime + behaviour + youth + prevention + treatment	Peer review + 2013-2024	162	8	5	3
240402	Ebsco	Children + criminality + attitudes and values	Peer review + 2013-2024	5	2	1	0
240402	Ebsco	Recidivism + rehabilitation + criminals + adolescence	Peer review + 2000 – 2024 + EU, USA, Kanada, UK	16	4	4	2
240403	Ebsco	Young offenders + adolescent criminal + recidivism	Peer review + 1994-2024 + Geography: UK, Europe, US, Canada + Language: Swedish and English	16	4	3	2
240403	Ebsco	Young offenders + juvenile recidivism	Peer review + 1994-2024 + Geography: UK, Europe, US, Canada + Language: Swedish and English	75	10	5	3
240415	Ebsco	Age crime + delinquency + recidivism	Peer review + 1994-2024 + Geography: US, Europe, UK + Language: Swedish and English	26	8	5	5
240420	Ebsco	Risk-need-responsivity + Andrews	Peer review + 1994-2024	71	3	2	1
240420	Ebsco	CBT + recidivism + adolescence	Peer review + 1994-2024	6	2	2	1
240420	Ebsco	Adolescence+treatment+behavior+recidivism	Peer review + 1994-2024 + Geography: US, Europe, UK, Canada	57	3	1	1

Bilaga 2

Sammanställning av vetenskaplig data

Artikel/Författare	Publiceringsår	Problem & Syfte	Metod	Undersökningsgrupp	Resultat
<p>Artikel: <i>Sentencing young adults with juvenile sanctions in The Netherlands: increasing risk or no differences on the chance of recidivism</i></p> <p>Författare: Lise J.C. Prop. André M. van der Laan. Marinus G.C.J. Beerthuisen. Charlotte S. Barendregt. Chijs van Nieuwenhuizen</p>	2023	Syftet med denna studie var att undersöka och jämföra unga vuxna med ungdomspåföljder och unga vuxna dömda med vuxenpåföljder. Ungdomspåföljder var samhällstjänst, villkorligt och ovillkorligt ungdomsfängelse (placering via socialtjänst) och vuxenpåföljder var fängelse.	Juridiska observationsdata och sammansättning av ungdomspåföljder. Överlevnadsanalyser och regressionsanalyser användes för att undersöka effekterna av ungdomspåföljder på återfall i brott.	Ålder mellan 16-19.5 och 97.1 % var män/pojkar. Nederländerna	På grund av sin pedagogiska karaktär i ungdomspåföljder så är ungdomspåföljder mer effektiva när det gäller att minska återfall i brott jämfört med vuxenpåföljder. Sanktioner med avskräckande karaktär utan behandling hade små eller inga effekter på återfall i brott eller till och med var kontraproduktiva effekter och hade hög risk för återfall i brott.
<p>Artikel: <i>Self-perceived views on offender rehabilitation in detained adolescent boys: a qualitative analysis in the context of the good lives model</i></p> <p>Författare: Colina M.B. Serie, Corine De Ruiter, Stefaan Pleysier & Johan Put</p>	2023	Denna studie undersökte om GLM (Good Life Model) gav tillfredsställelse och välbefinnande och deras behandlingsmotivation och rehabilitering hos unga lagöverträdare	20 semistrukturerade intervjuer av arresterade fängslade pojkar.	20 unga pojkar mellan åldrarna 14-17 år i Nederländerna.	Resultaten visar att en matchning mellan pojkarnas behov av välmående och de behandlingsmål som satts upp skulle kunna förbättra deras behandlingsmotivation och rehabiliteringsinsatser. Pojkarna nämnde också andra faktorer som påverkade deras inverkan att vara positiv i deras behandlingsmotivation och det var ökad nivåer av frihet och autonomi; ha ett framtidsmål (prosocialt), investera i terapeutisk allians och förbättra deras färdigheter (skol- eller arbetsfärdigheter, relationer med prosociala vänner och familj).
<p>Artikel: <i>Influences of Neighborhood Context, Individual History and Parenting Behavior on Recidivism Among Juvenile Offenders</i></p> <p>Författare: Heidi E. Grunwald, Brian Lockwood, Philip</p>	2010	Studien undersökte effekterna av grannskapssammanhang på ungdomar som återfaller i brott för att avgöra om stadsdelar påverkar sannolikheten för återfall i brott.	Sammanställning av databas för utveckling och utvärderingssystem (ProDES), en befolkningsdatabas över alla ungdomar som begåtts av Philadelphia Family Court till gemenskap och bostäder	Cirka 7061 brottsliga manliga ungdomar var engagerad i samhällsbaserad program i Philadelphia. Genomsnittlig låg första arresten på 14 års åldern.	Resultatet tyder på att det varierar mellan olika typer av brott och de droger varierar beroende på område samt vilka typer av våldsbrott. Faktorer på grannskapssammanhang visade påverka positivt när det gäller drogförebyggande men inte signifikant för

W. Harris, Jeremy Mennis			program mellan 1994 och 2004.		våldsbrott, egendomsbrott eller en samlad återfallsåtgärd, trots motsatta förväntningar.
Artikel: <i>Recidivism among juvenile offenders over periods ranging from one to twenty years following residential treatment</i> Författare: Robert A. McMackin, Robert Tansi & Joseph LaFratta	2004	Studien undersöker återfallsdata för ungdomsbrottslingar som skrivs ut från ett behandlingscenter i Massachusetts mellan 1976 och 1995	Analys av data från Massachusetts Department of Youth Services där ungdomar som lämnade programmet granskades samt återfall i brott efter programmet.	Brottsdata och återfalls data på ungdomar och vuxna, 162 ungdomar som utfört brottsliga handlingar och hänvisade via Massachusetts Department of Youth Service som lämnade programmet.	Studien visar att de svåraste och mest kroniska ungdomsförövare kan få hjälp i ett långsiktigt boendeprogram som direkt tar itu med deras kränkande beteende i en stödjande miljö med en stark familjeorientering. Programengagemang ger möjlighet att ungdomar bildar sunda anknytningar, uppnår skolutbildning, utvecklar prosociala värderingar och återupprättar familjerelationer när det är möjligt.
Artikel: <i>Social workers assessments of needs and interventions for adolescents with substance misuse problems, criminal behaviour and mental health difficulties: a vignette study</i> Författare: Therese Åström, Ulla Jergeby, Anna-Karin Andershed & Anders Tengström	2012	Syftet med denna studie är att undersöka hur socialsekreterare bedömer ungdomar med missbruk, kriminellt beteende och psykisk ohälsa samt hur de beslutar om behandlingsinsatser för att minska dessa problem.	Vinjettstudie	Åtta distrikt i Stockholm med socioekonomisk utsatthet. Respondenterna är socialsekreterare inom socialtjänsten. 82 socialsekreterare var delaktiga. Vinjettstudie.	Studien fann att socialsekreterare uppmärksammar ungdomarnas problem och behov, men att de har svårigheter att koppla behoven till evidensbaserade insatser. De tenderar också att överskatta mindre allvarlig problematik i vinjetterna. Slutsatsen att det finns ett behov av ökad kunskap om evidensbaserade metoder och strukturerade tillvägagångssätt för beslutsfattandet.
Artikel: <i>A randomized controlled trial of the effectiveness of the youth crime prevention program new perspective (NP): Post-treatment changes and moderator effects</i> Författare: Sanne L.A. de Vries, Machteld Hoeve, Carlijn J.M. Wibbelink, Jessica	2017	Studiens syfte var att undersöka om New perspective var effektiv i förhållande till vård för att minska återfall i brott. Studien undersökte även sekundärt resultat (umgänge- och familjerelationer, kognitiva snedvridningar) och andra resultat som droganvändning och självkänsla.	Åldrarna 12 till 19 år fördelades slumpmässigt till interventionsgruppen eller kontrollgruppen. Effekterna av den intensiva NP-fasen och eftervården analyserades.	Åldrar 12 till 19 år, pojkar och flickor som var delaktiga i NP-programmet.	NP baserat på RNR-modellen inklusive beteendeorienterad tekniker anses vara lovande ingrepp som förhindrar ihållande brottslighet. Arbetar man med familj, skolgång och umgänge visade 72% av 300 ungdomar en minskning på brottsliga beteende och långsiktiga förbättringar i flera livsområden. Förbättringar i familjeband, fritid och kamratanknytningar.

J. Asscher, Geert Jan J.M. Stams					NP kan inte betraktas som familjebaserat program dock. NP saknar strukturerat och tydlig terapeutisk interventionsmetod. Coachingstil (rådgivning och socialt arbete) är jämförbar med andra förebyggande arbete som inte visar vara effektiva för att minska brottsligt beteende på lång sikt.
Artikel: <i>Understanding young offenders experiences of drinking alcohol: An interpretative phenomenological analysis</i> Författare: Katie Jackson-Roe, Craig Murray & Gill Brown	2014	Syftet med denna studie är att få större förståelse gällande sambandet mellan att dricka alkohol och ägna sig åt kriminell verksamhet.	Intervju med fenomenologisk analys.	Nio unga lagöverträdare intervjuades och berättade om sina erfarenheter av att dricka alkohol. Storbritannien	Alla ungdomar beskrev sina första erfarenheter med alkohol och hur det påverkade deras fortsatta alkoholbruk. De beskrev hur de inverkade på deras beteende som ledde till att bli involverad i kriminellt beteende. Alkohol gav förtroende för att engagera sig i verksamhet som de inte skulle utan konsumtion av alkohol. Ökade självförtroende och brist på rädsla och ökade aggressivitet. Förändringar i humör ledde till att de hamna i problem med polisen eller hamnade i slagsmål.
Artikel: <i>Explaining the relationship between age and crime: Contributions from the developmental literature on personality</i> Författare: Daniel M. Blonigen	2009	Denna studie är en genomgång av framstående teorier om ålder och brottslighet och diskuterar potentiella bidrag från personlighetspsykologi för att förklara detta förhållande.	Litteraturoversikt	Litteraturoversikt från sen tonåren till tidig vuxen ålder (ålder 15-25)	Belyser personlighetsutveckling med tonvikt på mönster av förändringar i egenskaper sent tonåren till tidig vuxenålder för att komma till rätta med missuppfattningen inom ålderbrottlitteraturen att personlighet är endast relevant för stabilitet i antisocialt beteende. Är en normativ förändring. Resultaten visar att personlighet integreras med biologiska och sociologiska perspektiv på åldersbrottskurvan och är en teori som betonar samutveckling av personlighet och antisocialt beteende från sen tonåren till tidig vuxenålder.

					Förändringar i personligheten ligger bakom utveckling av antisocialt beteende och är en del av livsförloppet.
<p>Artikel: <i>Substance abuse and criminal recidivism: A prospective study of adolescents</i></p> <p>Författare: Jeffrey J Wilson, Neil Rojas, Rudy Haapanen, Elaine Duxbury & Hans Steiner</p>	2001	Den föreliggande studien utvärderar personlighetsdrag associerade med missbruk och återfall bland brottsliga pojkar, vilket kan vara avgörande i framtiden i vilken utsträckning dessa faktorer är förutsägande för brottsligt återfall i brott.	134 pojkar selekterades som slutförde från California Youth Authority Close Campus. Frivilliga respondenter och sedan följde upp till 4,5 år efter frigivning. Enkätstudie.	Pojkar från 13 år upp till 19 år i California, USA.	Resultatet visar att personlighetsdrag kan spela en roll för att fortsätta med missbruk och återfall i brott. 33,6 % av urvalet visade positiva för missbruk eller beroende. Personlighetsstörningar i beteende och affektiv reglering bland brottslingar som förutsäger både missbruk diagnos och brottsligt återfall. Störningar i personligheten verkar spela stor roll.
<p>Artikel: <i>Psychiatric disorder in Detained Male Adolescents as Risk Factor for Serious recidivism</i></p> <p>Författare: Olivier Colins, Robert Vermeiren, Pauline Vahl, Monica Markus, Eric Broekaert & Theo Doreleijers</p>	2011	Denna studie undersöker om psykiatriska diagnoser ökar sannolikheten för återfall i brott efter att ha kontrollerat risken, kriminella historia och förekomsten av andra störningar.	232 fängslade tonåringar (pojkar) från alla tre ungdomsfängelse i Belgien intervjuades. Ungdomar som hade diagnos, information om allvarligt återfall i brott hämtades i registreringssystemet	Åldern 12 till 17. Belgien. Samtliga var pojkar.	Psykiatriska diagnoser förutspådde varken allvarligt återfall i brott eller i allmänt brott. Men kombinationen med drogmissbruk ökade återfallen drastisk. Missbruk ökar risken i återfall i brott. Effektiv behandling behövs för diagnoser för att förhindra att de återfaller i kriminalitet eller substansrelaterade brott.
<p>Artikel: <i>Aging out of adolescent delinquency: Results from a longitudinal sample of youth and young adults</i></p> <p>Författare: Duzbayeva Saltanat Bekbolatkyzy, Dzhansarayeva Rima Yerentovna, Yergali Adlet Maratuly, Atakhanova Gulzagira Mahkatovna & Kevin M. Beaver</p>	2019	Denna studie förklarar varför vissa ungdomar är starkt involverade i icke-våldsbrott och vissa är inom våldsbrott och hur de åldras ur brott och brottsligheten under övergången till vuxen ålder medan andra fortsätter med sådant beteende.	Enkätstudie / Kvalitativ	Data för denna studie hämtades från National Longitudinal, studie av ungdomars hälsa till vuxen hälsa. Urval valdes ungdomar som gick i mellanstadiet eller gymnasiet under 1994-1995 skolar. Inkluderade mer än 90 000 ungdomar och kopplades in med 132 olika mellan- och gymnasieskolor. Följde upp data till sista vågen vid 2007-2008 där 15,701 respondenter var med.	Resultatet visar effekter av multipel socialisering och individuella skillnader i åtgärder på åldrandeprocessen. Två faktorer kunde ses som signifikanta vilket var individer som hade brottsliga kamrater och låg självkontroll som ökade risken för kriminellt beteende. Generellt minskade brotten mellan tonåren och vuxen ålder vilket kan sägas vara åldrandeprocessen. Självkontrollen var det som visade att man åldrade ut. Ungdomar med fler kriminella vänner som var

					jämnråga ökade risken för att fortsätta med våldsamt beteende. Även fängslade ungdomar kunde ingå i denna resultateten.
<p>Artikel: <i>The Risk-Need-Responsivity model of Assessment and Human Service in prevention and corrections: Crime-prevention jurisprudence</i></p> <p>Författare: D.A. Andrews, Craig Dowden</p>	2007	Denna artikel hävdar hur RNR-modellen kan bistå rättsväsendet och domstolorna genom brottsförebyggande åtgärder	Meta-analys	Meta-analys på forskning om RNR-modellen, framförallt forskning som är gjord i Kanada	Resultat: förklarar RNR-modellen som bör beaktas vid bedömning för påföljd för den misstänkte då det finns en del forskning om effekterna. En klient som har låg risk för att återfalla i brott, kan det vara kontraproduktiv med fängelsepåföljd exempelvis. Medan de personer som har hög risk för återfall i brott har mer i belastningsregistret och andra åtgärder kan vara effektiva.
<p>Artikel: <i>Multisystemic therapy with conduct-disordered young people: stability of treatment outcomes two years after intake</i></p> <p>Författare: Cecilia Andréa Löfholm, Tina Olsson, Knut Sundell & Kjell Hansson</p>	2009	Denna studie tar hänsyn till resultaten från en svensk studie av multisystemisk terapi (MST) i förhållande till resultaten av andra studier i USA och Norge	Randomiserad datainsamling. Tid: förbehandling vs uppföljning efter 24 månader i 6 olika platser i Sverige.	Målgruppen var unga i åldern 12-17 år som uppfyllde kriterierna för en klinisk diagnos av beteendestörning enligt diagnostisk och statistik manual av psykiska störningar. Data från Sverige och jämfördes med studier från Norge och USA.	Resultatet visade en generell minskning av psykiatriska problem och antisociala beteenden bland deltagare över behandlingar. Det fanns dock inga signifikanta skillnader mellan de två grupperna och att det fanns avsaknad av behandlingseffekt.
<p>Artikel: <i>Changing routine activities and the decline of youth crime: A repeated cross-sectional analysis of self-reported delinquency in Sweden, 1999-2017</i></p> <p>Författare: Robert Svensson & Dietrich Oberwittler</p>	2020	Denna studien undersöker den minskande brottstrenden bland svenska ungdomar mellan 1999-2017 och i vilken utsträckning förändringar i föräldrakontroll, skolband, attityder till brottslighet, rutinaktiviteter och alkoholkonsumtion var relaterad till minskningen av ungdomsbrottsligheten	Data från åtta upprepade tvärsnittsvågor från en nationellt representativ skolundersökning (ca 49 000 deltagare) bland svenska ungdomar mellan 1999-2017	Åtta upprepade tvärsnittsvågor från en svensk skolundersökning mellan 1999-2017 bland svenska ungdomar. Totalt deltog 50 657 ungdomar i dessa åtta undersökningar. Deltagarna var niondeklass elever som i genomsnitt var 15 år.	Studien fann ett starkt empiriskt stöd till att förändringar i sociala band, attityder till brottslighet och rutinaktiviteter (fritidssysselsättning) var förknippade med nedgången i ungdomskriminalitet. Rutinaktiviteter hade den starkaste förklaringskraften och alla kombinerade stod för det mesta av variansen som tillskrivs nedgången i ungdomsbrottsligheten
<p>Artikel: <i>Delinquent development among early-onset offenders: Identifying and characterizing trajectories based</i></p>	2019	Syftet med denna studie var att identifiera brottsliga banor, demografiska och grannskapsegenskaper relaterade till medlemskap i	Data från deltagare i Dutch Childhood Arrestees, en studie på barn som registretats av polisen för att ha begått brott vid 12	Cirka 700 unga lagöverträdare över flera typer av brott i Nederländerna i tre olika polisdistrikt. Cirka 80 % var män.	Resultatet visade att den brottsliga utvecklingen hos unga lagöverträdare är mycket heterogen. Fem återfallsbanor kunde identifieras: en sporadisk, låg, måttlig

<p><i>on frequency across types of offending</i></p> <p>Författare: Babette C.M. Van Hazebroek, Arjan A.J. Blokland, Hilde T. Wermink, Jan W. De Keijser, Arne Popma & Lieke Van Domburgh</p>		<p>gängkriminalitet från urval av unga lagöverträdare.</p>	<p>års åldern och följde individerna vid vuxen ålder och om de återfallit i brott vid 10 till 14 års uppföljning.</p>	<p>De unga registreras från 12 år gamla.</p>	<p>och två högfrekvens återfallsundergrupper, vars brott nådde sin topp antingen i vuxen ålder eller tonåren. Hälften av de unga lagöverträdarna kom inte kontakt med polisen igen under den 10 till 14-åriga uppföljningsperioden.</p>
<p>Artikel: <i>Age, Gender, and Crime in a Stockholm Birth Cohort to age 64</i></p> <p>Författare: Christoffer Carlsson & Fredrik Sivertsson</p>	2021	<p>Syftet med denna studie var att jämföra långsiktiga mönster av manliga och kvinnliga kriminella karriärer och utforska mängden brott som registreras före och efter vuxenlivets tillkomst samt kriminella karriären</p>	<p>Data från Stockholm födelsekohort född 1953 till 64 års ålder av studie data från The Stockholm Birth Cohort, data på brott som registrerats i kohorten före och efter vuxenlivet tillkomst. Fångar upp fällande data från 15 års åldern och framåt.</p>	<p>Brott som registrerats från 15 års åldern upp till 64 års åldern i Stockholm, Sverige, både män och kvinnor.</p>	<p>Resultatet visar att bortsligheten toppar i tonåren dock när det gäller den kriminella karriären och återfall i brott med upprepade brottshandlingar inträffade i vuxen ålder efter 25 års åldern. Våld är majoriteten av brotten och skedde i vuxen ålder. Studien förklarar dock inte oupptäckt brott i tidig ålder.</p>
<p>Artikel: <i>Psychosocial adversity, delinquent pathway and internalizing psychopathology in juvenile male offenders</i></p> <p>Författare: Ida Lemos & Luis Faisca</p>	2015	<p>Syftet med denna studie var att undersöka förekomsten av uppsättning riskfaktorer relaterade till händelser i barndomslivet och andra psykosociala faktorer som kan vara förknippade med kriminella handlingar i tonåren</p>	<p>Strukturerad intervju med femtio manliga tonåringar i vårdsnaden om Portugisiskt ungdomsrättssystem på grund av att ha begått brottsliga handlingar</p>	<p>Ungdomar som kom i kontakt med ungdomsrättsväsendet i Portugal för att de begått kriminella handlingar. Manliga valdes eftersom det är fler deltagare, i studien sattes mellan 12 och 19 år med genomsnittsålder på 15,8 år</p>	<p>Resultatet visar att 32 % av pojkarna hade begått våldsbrott och 88 % agerade tillsammans med jämnåriga. Brottsliga beteendet ihållande (återfall i brott) var på 50 %. Cirka 32 % hade vid tidpunkten posttraumatiskt stressyndrom, 20 % hade självmordstankar och en lägre andel rapporterade andra internaliseringsproblem. Institutionaliserings, misshandel och beteendeproblem i barndomen och familjeriskfaktorer (föräldrarkonflikt, frånvaro av fader, bristande föräldrarkontroll och substansberoende i familjen) var relaterade till internaliseringsproblem. Att bo i kriminalvårdsanstalt var förknippad med högre nivåer av posttraumatisk stress, interpersonella problem, ångest och depression.</p>

<p>Artikel: <i>Effectiveness of an individual cognitive-behavioral intervention for serious, young male violent offenders: Randomized controlled study with twenty-four-month follow-up</i></p> <p>Författare: Martin Lardén, Jens Högström & Niklas Långström</p>	2021	<p>Studien syfte var att testa individuell kognitiv beteendeterapi (KBT) som intervention, kognitiv självkontroll och återfallsförebyggande och om det minskar återfall i brottslighet utöver vanlig institutionsvård som omfattar insatser som sociala färdighetsträning och prosocial modellering</p>	<p>115 ungdomar på fem behandlingshem (SiS-institution). Genomförde 15 till 20-sessioner KBT intervention plus TAU eller endast TAU 4-6 månader före frigivning till samhället. Deltagarna bedömdes före och efter behandling efter 12 månader (självrapporterat aggressivt beteende) och 24 månader efter utsläpp</p>	<p>115 ungdomar In-to-treat-analyser tillämpades på 115 ungdomar 16 till 21 åriga ungdomar med medelhöga våldsamma återfallsrisk i Sverige på fem olika SiS-behandlingshem.</p>	<p>Studien hittade tre huvudsakliga fynd. För det första fann studien betydande före till efterbehandling på förbättrad självrapporterade beteendeproblem, aggression poäng och antisociala kognitioner för både de med KBT+TAU och endast TAU, alltså inga skillnader mellan behandling. För det andra kunde inte studien statistisk fastställa riskreducerande effekter av KVT-behandling på aggressionspoäng vid 12 månader eller vid registrerade återfall i brott vid våldsbrott eller annat brott vid 12- och 24-månadersuppföljningar. Inte heller hittade studien några riskreducerande effekter av KBT när de tittar på hela uppföljningsperioden. För det tredje små effekter som gynnar KBT-kompletterande fram TAU, dessa jämförelser var obetydliga</p>
<p>Artikel: <i>Randomized Control Trial Finding of a Wraparound Program for dually involved youth</i></p> <p>Författare: Jennifer Schurer Coldiron, Spencer W. Hensley, Ryan M. Parigoris & Eric J. Bruns</p>	2019	<p>Studiens syfte var att se om omslutande vårdsamordning för ungdomar med allvarliga känslomässiga och beteendemässiga utmaningar var effektiva</p>	<p>20-månaders randomiserad kontrollstudie av ett pilotprogram för omslutande vårdsamordning för ungdomar i fosterhem och som var involverade i ungdomsrättsystemet jämfördes med ungdomar som fick behandling som vanligt (TAU).</p>	<p>65 ungdomar som uppfyllde behörighetskraven för programmet, vilket var att vara mellan 14 och 19 år, i USA, Florida.</p>	<p>Resultatet visade att ungdomar i båda grupperna upplevde förbättrat resultat. Omslutande vårdsamordning var dock mindre benägna att bli arresterade igen och överlevnadsanalys visade att det tog längre tid innan de gjorde det än TAU-ungdomar. Omslutande vårdsamordnings-ungdomar var också mer benägna att vara utbildningsmässigt på rätt spår än TAU-ungdomar vid slutet av studien. Dessa fynd kan dock inte vara signifikanta eftersom det är för få deltagare</p>